

4.9.2020

BETÄNKANDE

om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer:
bekämpning av negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund
i Europa
(2020/2011(INI))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Romeo Franz

Föredragande av yttrande (*):

Tomáš Zdechovský, utskottet för sysselsättning och sociala frågor

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 57 i arbetsordningen

INNEHÅLL

	Sida
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER	3
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	9
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR28	
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING	43
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KVINNORS RÄTTIGHETER OCH JÄMSTÄLLDHET MELLAN KVINNOR OCH MÄN.....	48
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	57
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	58

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Förfarande

I november 2019 gavs föredraganden i uppdrag att utarbeta ett betänkande om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer: bekämpning av negativa attityder gentemot personer med romsk bakgrund i Europa.

Sedan föredragandens utnämning har han samlat in information, bland annat från följande källor:

- en konsekvensbedömning av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer, genomförd av Europaparlamentets utredningstjänst,
- rapporter och studier som utförts av Europeiska kommissionen, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, andra relevanta institutioner och organisationer i det civila samhället,
- informationsutbyte med berörda institutionella aktörer och det civila samhället.

Sammanfattning av bakgrund och slutsatser

Romerna är den största etniska minoriteten i Europa. Man uppskattar att av sammanlagt 10-12 miljoner romer i Europa lever ungefär 6 miljoner i EU, och de flesta av dem är medborgare i ett EU-land¹. I Europa lever en betydande del av romerna under marginaliserade förhållanden på såväl landsbygden som i städerna och under mycket dåliga socioekonomiska förhållanden. Den diskriminering, det sociala utanförskap och den segregering som romer upplever är ömsesidigt förstärkande. Romerna har begränsad tillgång till utbildning av hög kvalitet, upplever svårigheter att integreras på arbetsmarknaden och utsätts i större utsträckning för arbetslöshet och otrygga anställningar, vilket försämrar möjligheterna att minska fattigdomen och öka den sociala delaktigheten genom arbetsmarknadsåtgärder, vilket i sin tur innebär låga inkomster och begränsad tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet och dålig hälsa samt sämre levnadsvillkor. Dessa omständigheter leder till högre dödlighet och lägre förväntad livslängd samt större risk för förtida död på grund av kroniska och icke-överförbara sjukdomar, inklusive cancer, jämfört med icke-romer².

Enligt Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter, som offentliggjordes av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter 2016, lever ”ungefär 80 procent av romerna” i de nio EU-medlemsstater som har de största romska befolkningsgrupperna ”under fattigdomsstrecket i sitt land. Var tredje rom bor i en bostad utan rinnande vatten. Vart tredje romskt barn lever i ett hushåll där någon gick och lade sig hungrig minst en gång under den föregående månaden. Och 50 procent av romerna i åldern 6–24 år gick inte i skolan.” Denna tendens bekräftas i undersökningen om romer och resandefolk från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter från 2019, som visar att ”en dramatisk andel personer och barn gått och lagt sig hungrig minst en gång under den senaste månaden”, och som konstaterar att ”nästan hälften av de romer och resandefolk (45 procent) som omfattades av undersökningen i

¹ [Europeiska kommissionens webbplats: Who are the Roma?](#)

² ”Roma Education in Europe, Practices, policies and politics”, Maja Miskovic (redaktör), 2013.

de sex EU-medlemsstaterna känt sig diskriminerade på åtminstone ett område av livet” under de senaste tolv månaderna³.

Mot bakgrund av detta kan man lätt konstatera att romer utsätts för diskriminering och ojämlig tillgång till offentliga tjänster⁴.

2011 efterlyste Europeiska kommissionen nationella strategier för integrering av romer. För att säkerställa en ändamålsenlig politik i medlemsstaterna föreslog kommissionen att nationella strategier för integrering av romer skulle utformas eller – om de redan fanns – anpassas för att uppnå EU:s mål för integrering av romer, och de skulle uppnås med riktade åtgärder och tillräckliga medel (från nationellt, europeiskt och annat håll). Kommissionen föreslog lösningar för att ta itu med de befintliga hindren för en mer ändamålsenlig användning av EU-medel och lade grunden till en övervakningsmekanism.

Medlemsstaterna (och utvidgningsländerna) uppmanades i EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer att anta en övergripande strategi för integrering av romer, införliva integreringen av romer med hjälp av politiska, rättsliga och finansiella instrument, anta nationella strategier för integrering av romer och inrätta mekanismer för samordning, samråd och övervakning. Det övergripande målet för den nuvarande EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer, som löper ut 2020, var att främja likabehandling av romer och deras sociala och ekonomiska integration i de europeiska samhällena. I den fastställdes också särskilda mål för integrering av romer när det gäller romernas tillgång till utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och bostäder, som medlemsstaterna uppmanades att ställa sig bakom. Närmare bestämt uppmanades medlemsstaterna att

- se till att alla romska barn går ut grundskolan,
- överbrygga klyftorna mellan romer och icke-romer på sysselsättningsområdet,
- överbrygga klyftorna mellan romers och icke-romers hälsostatus,
- överbrygga klyftorna mellan romer och icke-romer när det gäller bostäder och allmännyttiga tjänster (vatten, elektricitet).

På EU-nivå inrättade Europeiska kommissionen strukturer och mekanismer för samordning och samråd, mobiliserade finansiering och vidtog åtgärder för att övervaka genomförandet av målen i EU-ramen. Kommissionen har förstärkt sin dialog med medlemsstaterna om integreringen av romer, särskilt genom att i oktober 2012 inrätta nätverket av nationella kontaktpunkter för integrering av romer, för att diskutera lösningar på de utmaningar som identifierats.

2013 stärktes EU-ramen för romer genom rådets rekommendation om verkningfulla åtgärder för integrering av romer⁵. I och med denna rekommendation sattes större fokus på två

³ Undersökningen om romer och resandefolk ("Roma and Travellers Survey 2019") från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, ett urval av viktiga resultat från sex EU-medlemsstater, inklusive Storbritannien (utkast, offentliggörande förväntas ske i juli 2020).

⁴ [Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering. Romer – resultat i urval, 2016.](#)

⁵ [Rådets rekommendation av den 9 december 2013 om verkningfulla åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna.](#)

övergripande områden, nämligen bekämpning av diskriminering och fattigdomsminskning. Genom den infördes också ett årligt rapporteringskrav för medlemsstaterna från och med 2016 som ska bidra till utvecklingen av ett europeiskt övervakningssystem. I rådets slutsatser om påskyndande av processen för integrering av romer från december 2016 bekräftades medlemsstaternas åtagande.

Utvärderingsresultaten för den nuvarande EU-ramen för romer banar väg för ett EU-direktiv för perioden efter 2020 om jämlikhet för och integrering av människor med romsk bakgrund.

Den nuvarande EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 är en ram under utveckling. Bara det faktum att den inrättades ses som en bedrift i sig och den utgjorde en vändpunkt för romska befolkningsgrupper i Europa. Den satte den sociala integrationen av människor med romsk bakgrund högt på den politiska agendan i Europa och satte press på medlemsstaterna att ta fram nationella strategier.

Som ett mjukt policyverktyg utgör den dock endast stommen för såväl politisk samordning, samråd och övervakning som riktade politiska rekommendationer för nationella strategier för integrering av romer. De nationella, regionala och lokala myndigheterna får själva avgöra om och hur de omsätter rekommendationerna till administrativa resurser och konkreta politiska åtgärder.

I kommissionens rapport om utvärderingen av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 framgår det därför följande: ”Ändamålsenligheten vad gäller de framsteg som gjorts i förhållande till målen för romernas integrering bedöms överlag vara begränsad och det råder stora skillnader mellan olika områden och länder. Utbildning befinner sig i det område där störst framsteg har skett” (större andel elever lämnar skolan med grundskoleutbildning, ökat deltagande i förskoleverksamhet och obligatorisk skolgång, men försämringar vad gäller segregation). ”Romernas självupplevda hälsostatus har blivit bättre men tillgången till sjukvård är fortfarande begränsad. Inga förbättringar har noterats vad gäller möjligheterna till arbete och andelen romska ungdomar som varken arbetar eller studerar har till och med ökat. Bostadssituationen är fortfarande svår. Vissa framsteg har noterats vad gäller det allmänna målet att bekämpa fattigdom. Antiziganism och hatbrott är fortfarande ett stort problem, trots att diskrimineringen av romer minskat något vad gäller tillgången till tjänster på vissa områden⁶.”

Antalet romska elever som hoppade av skolan på högstadie- och gymnasienivå mellan 2011 och 2016 minskade i genomsnitt från 87 procent år 2011 till 68 procent år 2016. Andelen romer som hoppar av skolan är dock fortfarande mycket hög jämfört med skolavhoppare i den allmänna befolkningen i alla länder som ingår i undersökningen⁷.

2019 hoppade fortfarande 68 procent av romerna av skolan. Dessutom går endast 18 procent av de romska barnen vidare till en högre utbildning och deras frånvaro och andelen romer som hoppar av skolan är betydligt högre jämfört med andra elevgrupper⁸.

⁶ [Europeiska kommissionen: Rapport om utvärderingen av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020.](#)

⁷ ”A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion”, s. 28, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, 2018.

⁸ [Report on National Roma Integration Strategies: Key Conclusions”, Europeiska kommissionen, september 2019.](#)

När det gäller sysselsättning är klyftan mellan romer och icke-romer mycket stor, bland annat i fråga om de ungdomar som varken arbetar eller studerar. Sysselsättningsgraden för människor med romsk bakgrund är ungefär 40 procent i de flesta medlemsstaterna, samtidigt som andelen romska unga som varken arbetar eller studerar i genomsnitt ökat från 56 procent till 63 procent mellan 2011 och 2016⁹.

Skillnaderna är fortfarande stora på bostadsområdet och omkring 30 procent av romerna bor fortfarande i bostäder utan indraget vatten. 36 procent av dem är utan toalett, dusch eller badrum¹⁰.

Några stora framsteg har inte heller gjorts mellan 2011 och 2016 i fråga om hur många romer som omfattas av en sjukförsäkring. Andelen romer som omfattas av nationella sjukförsäkringar ligger på 76 procent, vilket är betydligt lägre än för icke-romer. Andelen romer som bedömer sin hälsostatus som ”god” eller ”mycket god” är 68 procent. Mer än en fjärdedel av romerna upplever att de begränsas i sin tillvaro på grund av sin hälsa, och 22 procent av dem är långtidssjuka eller har problem med hälsan. I ramen för nationella strategier för integrering av romer anges det att den förväntade livslängden för en nyfödd i EU är 76 år för män och 82 år för kvinnor. Romers livslängd beräknas vara tio år kortare. Spädbarnsdödligheten i EU är 4,3 per tusen levande barn som föds, men det finns belegg för att siffran är mycket högre bland romska befolkningsgrupper.

Detta är skälen till att den nuvarande ramens största brist anses vara dess icke-bindande karaktär. Ramen består av en mjuk politik som i huvudsak är beroende av den politiska viljan hos alla förvaltningsnivåer i medlemsstaterna att verkställa nationella strategier, vilket även inbegriper administrativa resurser och budgetar. Tyvärr har de flesta medlemsstater utvecklat nationella strategier utan att anslå tillräckliga budgetmedel för genomförandet¹¹.

För att rätta till detta föreslår vi därför en rättsakt som är bindande för Europeiska unionen och dess medlemsstater i form av ett EU-direktiv för perioden efter 2020 om jämlikhet för och inkludering av människor med romsk bakgrund, så att målen om romers inkludering kan uppnås. En springande punkt för arbetet med att inkludera människor med romsk bakgrund är att få politiskt stöd när rasismen mot olika minoritetsgrupper ökar kraftigt. Det behövs en omfattande mobilisering av viktiga aktörer, och man bör undersöka de möjligheter som ges i samband med de kommande EU-ordförandeskapen för att säkerställa ett politiskt åtagande för ett eventuellt direktiv för perioden efter 2020. Om vi antar ett sådant förhållningssätt kommer tillräckliga medel att anslås och det skulle kunna leda till ett mer framgångsrikt genomförande av de nationella strategierna eller handlingsplanerna, i synnerhet på regional och lokal nivå. EU måste koppla ihop sina politiska och ekonomiska prioriteringar till direktivet. När lokala och nationella budgetar tas fram kommer inkluderingen av människor med romsk bakgrund att vara en av prioriteringarna. Det måste utvecklas effektivare och mer kraftfulla övervaknings- och tillsynsmekanismer, och kommissionen och medlemsstaterna kommer att se till att de anslagna medlen används på rätt sätt och inte missbrukas om ett direktiv införs.

En annan kritik är användningen av den gemensamma benämningen ”romer”. Även om

⁹ ”Report on National Roma integration strategies: Key conclusions”, Europeiska kommissionen, september 2019.

¹⁰ ”Mid-term evaluation of the EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020, final report”, s. 41, Europeiska kommissionen, 2018.

¹¹ [Eurodiaconia: ”Towards a post 2020 EU Roma Inclusion Strategy”, s. 4.](#)

ramen framhävde den mångfald som finns bakom det breda samlingsbegreppet ”romer”¹², misslyckades den med att erkänna mångfalden bland de olika folkgrupperna med romsk bakgrund. Begreppet ”rom” eller dubbelbegreppet ”sinti och rom”, som används i EU:s politik och diskussioner, återspeglar inte denna heterogena minoritet. Därför känner sig människor med romsk bakgrund som kalé, manouche, lovara, resande, boyash, dom, kelderash, romanichal och sinti utestängda eller inte ens tilltalade. ”Romer” är bara en av grupperna av människor med romsk bakgrund i Europa. Att använda benämningen för en viss grupp för att beskriva alla de övriga grupper som tas upp i EU:s politik och diskussioner kritiserar ofta bland folkgruppernas medlemmar.

Mot bakgrund av detta bör politiken för jämlikhet för och inkludering av människor med romsk bakgrund för perioden efter 2020 beakta befolkningsgruppens interna heterogenitet på de prioriterade områdena. På så sätt ser man till att ingen hamnar på efterkälken och att även människor med en etnisk bakgrund såsom ashkali, balkanegyptier eller resandefolk, som stigmatiserats som zigenare, inkluderas. Dessutom bör den benämning som hänvisar till samtliga grupper vara ”människor med romsk bakgrund”.

Prioriteringarna i den nuvarande ramen är inte heller tillräckligt sammanhängande. Tematiska verksamhetsområden som t.ex. politiskt deltagande, romsk konst och kultur, språket romani och romsk historia bör uttryckligen nämnas i politiken för perioden efter 2020, och ses som ytterligare åtgärder inom de fyra prioriterade områdena utbildning, sysselsättning, boende och hälso- och sjukvård¹³.

För att detta ska uppnås på ett effektivt sätt måste Europeiska kommissionen och medlemsstaterna överge den förmyndaraktiga inställning (uppifrån och ner) som huvudsakligen används för att utveckla den nuvarande ramen och övergå till en icke-förmyndaraktig inställning. En nedifrån och upp-strategi skulle göra det möjligt för människor med romsk bakgrund att delta mer effektivt i det politiska beslutsfattandet på alla nivåer: Lokala och regionala aktörer (icke-statliga organisationer, aktivister, experter, medlemmar från lokalsamhällena osv.) måste delta på lika villkor och också involveras i utvecklingen, genomförandet och övervakningen av den offentliga politik som förs gentemot personer med romsk bakgrund under perioden efter 2020. När det gäller den icke-förmyndaraktiga inställningen kommer EU-direktivet för perioden efter 2020 om jämlikhet för och inkludering av människor med romsk bakgrund att utarbetas utifrån mer tillförlitliga kvantitativa och kvalitativa uppgifter: De framtida strategierna kommer att utgå från den senast tillgängliga informationen, eftersom tillgången till ett större antal befolkningsgrupper och omfattande källor till lösningar för att förbättra situationen för människor med romsk bakgrund kommer att vara större än under 2011. Dessa uppgifter måste ligga till grund för detaljerade och realistiska handlingsplaner med en realistisk och adekvat budget som är fastställd på förhand, och som införlivas i de nationella, regionala och lokala budgetarna, beroende på hur omfattande behoven av social integration är för människor med romsk bakgrund.

Ett exempel på god praxis i detta sammanhang är det fördrag som förbundslandet Baden-Württemberg har undertecknat med det tyska delstatsförbundet för sinter och romer. Ett gemensamt råd inrättades 2014. Rådets medlemmar är inte bara företrädare för tyska sinter

¹² Begreppet ”romer” omfattar olika folkgrupper, däribland romer, zigenare, resandefolk, manoucher, ashkalier, sinter och boyash. ”Romer” är det begrepp som vanligen används i EU:s policydokument och diskussioner.

¹³ ”Revisiting the EU Roma Framework: Assessing the European Dimension for the Post-2020 Future”, Open Society Institute, Anna Mirga-Kruszelnicka, mars 2017, s. 5.

och romer i Baden-Württemberg, utan även företrädare för förbundslandets regering och parlamentet och statliga sammanslutningar på kommunal nivå. Deras arbete är främst inriktat på att främja utbildningen för sinter och romer och deras kultur¹⁴.

I fråga om vilken inriktning EU-direktivet för perioden efter 2020 och de nationella strategierna för integrering av romer ska ha, bör fokus inte främst sättas på marginaliserade människor med romsk bakgrund. Rekommendationen är i stället att investera mer i romska ungdomar, kvinnor och barn (särskilt individer i grundskolan som har svårt för att gå i skolan på grund av deras familjers ekonomiska och sociala situation) och att ge dem större egenmakt samt att uppmärksamma hur rörligheten inom EU ser ut för människor med romsk bakgrund.

Att det inte från början fanns någon åtgärd mot antiziganism i den nuvarande ramen ledde till en ovilja att införa explicita åtgärder för att bekämpa diskriminering, särskilt antiziganism, i de nationella strategierna.

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter konstaterade i sin undersökning om romer och resandefolk från 2019 att ”nästan hälften av de svarande (44 procent) bland romer och resandefolk utsattes för hatrelaterade trakasserier under de tolv månader som föregick undersökningen”¹⁵. Till exempel konstaterade en forskningsgrupp vid Leipzigs universitet att den omfattande antiziganismen ofta förbises: ”60 procent av tyskarna ställer sig bakom påståendet att sinter och romer har en tendens att begå brott” och ”49,2 procent vill förbjuda dem att vistas i innerstäderna”.¹⁶ Under den tid som coronaviruset härjat har dessutom romer fått skulden för spridningen av viruset. Tyvärr händer detta i länder i östra Europa¹⁷. Därför måste man bekämpa antiziganismen, och ta itu med den särskilda form av rasism som människor med romsk bakgrund utsätts för inom de viktigaste områdena i EU:s kommande politik för perioden efter 2020. Förebyggande och reaktiva åtgärder bör utvecklas och införlivas i den politik som rör människor med romsk bakgrund för perioden efter 2020. Medlemsstaterna måste officiellt erkänna antiziganism som en särskild form av rasism mot människor med romsk bakgrund och de måste genomföra specifika åtgärder på alla nivåer där den förekommer.

¹⁴ [Studie zur aktuellen Bildungssituation deutscher Sinti und Roma 2011.](#)

¹⁵ Undersökningen om romer och resandefolk (”Roma and Travellers Survey 2019”) från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, ett urval av viktiga resultat från sex EU-medlemsstater, inklusive Storbritannien (utkast, offentliggörande förväntas ske i juli 2020).

¹⁶ [Leipzig Authoritarianism Study 2018: Nearly one in three Germans support xenophobic views.](#)

¹⁷ [Coronavirus: NGOs warn against Roma exclusion from EU crisis response.](#)

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer: bekämpning av negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund i Europa (2020/2011(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, den europeiska sociala stadgan, ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter samt rapporter och rekommendationer från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter, Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) och andra Europarådsmekanismer,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och Förenta nationernas fördrag om de mänskliga rättigheterna, inbegripet den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor samt konventionen om barnets rättigheter,
- med beaktande av rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung¹,
- med beaktande av rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling²,
- med beaktande av rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen³,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 om tillämpning av bestämmelserna i Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor på gemenskapens institutioner och organ⁴,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 april 2011 *En EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020* (COM(2011)0173) och av

¹ EUT L 180, 19.7.2000, s. 22.

² EUT L 303, 2.12.2000, s. 16.

³ EUT L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁴ EUT L 264, 25.9.2006, s. 13.

de efterföljande genomförande- och utvärderingsrapporterna,

- med beaktande av rådets rekommendation av den 9 december 2013 om verkningfulla åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna⁵ och av rådets slutsatser av den 8 december 2016 om påskyndande av processen för integrering av romer och av den 13 oktober 2016 om Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 14/2016,
- med beaktande av Europaparlamentets betänkanden från 2010 om EU-strategin för integrering av romer och betänkandet om könsaspekter på EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer från 2013,
- med beaktande av sin resolution av den 15 april 2015 om romernas internationella dag – antiziganism i Europa och EU:s erkännande av minnesdagen för folkmordet på romer under andra världskriget⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2017 om aspekter som rör de grundläggande rättigheterna i integreringen av romer i EU: kampen mot antiziganism⁷,
- med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2019 om situationen för de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen 2017⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 12 februari 2019 om behovet av en förstärkt strategisk EU-ram för nationella strategier för integrering av romer efter 2020 och kraftfullare åtgärder mot antiziganism⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 7 februari 2018 om bekämpande av diskriminering av EU-medborgare som tillhör minoriteter i EU:s medlemsstater¹⁰,
- med beaktande av sin resolution av den 13 mars 2018 om regioner som släpar efter i EU¹¹,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2018 om det ökande nyfascistiska våldet i Europa¹²,
- med beaktande av sin resolution av den 13 november 2018 om minimistandarder för minoriteter i EU¹³,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 september 2019 *Rapport om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer* (COM(2019)0406)¹⁴,

⁵ EUT C 378, 24.12.2013, s. 1.

⁶ EUT C 328, 6.9.2016, s. 4.

⁷ EUT C 346, 27.9.2018, s. 171.

⁸ Antagna texter, P8_TA(2019)0032.

⁹ Antagna texter, P8_TA(2019)0075.

¹⁰ Antagna texter, P8_TA(2018)0032.

¹¹ Antagna texter, P8_TA(2018)0067.

¹² Antagna texter, P8_TA(2018)0428.

¹³ Antagna texter, P8_TA(2018)0447.

¹⁴ [Europeiska kommissionen, Rapport om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer – 2019.](#)

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 december 2018 *Rapport om utvärderingen av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020* (COM(2018)0785)¹⁵,
- med beaktande av överträdelseförfarandena avseende bristande överensstämmelse med direktiv 2000/43/EG om likabehandling oavsett ras – diskriminering av romska barn i fråga om tillgång till utbildning (överträdelse nummer 20142174, 20152025 och 20152206),
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om situationen för romska kvinnor (SOC/585-EESC-2018),
- med beaktande av Poznańdeklarationen av partnerna på västra Balkan om integreringen av romer i EU:s utvidgningsprocess,
- med beaktande av Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering (EU MIDIS II) från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA),
- med beaktande av den allmänna policyrekommendationen nr 13 från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI),
- med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling,
- med beaktande av Världsbankens fattigdomskarta från 2016, som tydligt identifierar de mest eftersläpande regionerna i Europa,
- med beaktande av relevanta rapporter och rekommendationer från forskningsinstitutioner och romska och pro-romska organisationer i det civila samhället, inbegripet romska icke-statliga organisationer på gräsrotsnivå,
- med beaktande av de europeiska medborgarinitiativen ”Minority SafePack” och ”En sammanhållningspolitik för att främja lika möjligheter för regioner och de regionala kulturernas hållbarhet”,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen och artikel 1.1 led e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av yttrandena från utskottet för sysselsättning och sociala frågor, utskottet för kultur och utbildning och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0147/2020), och av följande skäl:

A. Romerna utgör den största etniska minoriteten i Europa.

¹⁵ [Europeiska kommissionen, ”Mid-term evaluation of the EU framework for NRIS”](#).

- B. Den befintliga ramen framhävde den mångfald som finns bakom det breda samlingsbegreppet ”romer” (engelskans *Roma*), men misslyckades med att erkänna mångfalden inom den romska befolkningen. Begreppet ”rom” (engelskans *Roma*) eller dubbelbegreppet ”sinti och rom” användes vid en tid då beslutsfattare beslutade om politiken för romer utan de romska befolkningsgruppernas verkliga deltagande, och därför känner sig dessa grupper utestängda. Denna definition som används i EU:s politik och diskussioner återspeglar inte den romska befolkningsgruppens heterogenitet och kritiserar därför ofta av dem.
- C. Mångfalden inom den romska befolkningen måste återspeglas mycket bättre i lagstiftningsförslaget för perioden efter 2020 om jämlikhet, inkludering och delaktighet för romer. Begreppet ”romer” (engelskans *Romani people*) omfattar människor med romsk bakgrund som kalé, manouche, lovara, resande, boyash, dom, kelderash, romanichal och sinti. Den nya definitionen av romer inkluderar på ett bättre sätt även människor som stigmatiserats som zigenare, men som har en annan etnisk bakgrund, till exempel balkanegyptier, ashkali eller resandefolk*.
- D. I Europa lever en betydande andel av romerna under extremt otrygga förhållanden såväl på landsbygden som i städerna och under mycket dåliga socioekonomiska förhållanden¹⁶. De flesta romer saknar grundläggande mänskliga rättigheter på alla områden av livet.
- E. Enligt EU MIDIS II anser 61 procent av EU-medborgarna att diskriminering mot romer är vanligt i deras land. Det råder fortfarande en djupt rotad, ihållande och strukturell antiziganism och den förekommer ofta på institutionell och statlig nivå och på alla nivåer i det europeiska samhället. Tecken på den syns dagligen och utgör ett stort hinder för att romerna ska kunna uppnå sin fulla potential som EU-medborgare och fullt åtnjuta grundläggande rättigheter, social delaktighet och jämlikhet på alla områden av livet, inbegripet boende, utbildning, hälso- och sjukvård och sysselsättning.
- F. Romer utsätts fortfarande för ökande hatpropaganda, särskilt i det offentliga rummet, på sociala medier och av offentliga personer, politiker och tjänstemän. De utsätts också för polisvåld, däribland kollektiva bestraffningar, rasprofilering och bostads- och skolesegregation. Särskilda åtgärder behövs för att bekämpa dessa företeelser. Rättsstatens brister på det straffrättsliga området ger ett otillräckligt skydd och otillräcklig tillgång till rättslig prövning för offer för polisvåld. Ofta trakasseras offren av de statliga myndigheterna.
- G. Att bekämpa antiziganism genom den befintliga lagstiftningen mot diskriminering räcker inte. EU:s medlemsstater bör visa beslutsamhet att bryta den onda cirkeln av antiziganism, särskilt i romernas kontakter med lokala, regionala och nationella administrativa myndigheter, att säkra jämlikhet och icke-diskriminering för sina romska

* Ö.a. Den svenska vedertagna termen "romer" har inte samma vardagsspråkliga status som engelskans *Roma* och påverkas inte av det nya engelska begreppet *Romani people* utan används här ”i enlighet med bruket inom EU:s institutioner och internationella organisationer för att beteckna flera olika grupper (t.ex. romer, sinter, kalé, gypsies, romanichal, boyash, ashkali, egyptier, yenish, dom, lom, rom och abdal) och omfattar även resande, utan att detta innebär ett förnekande av dessa gruppers särdrag” (COM(2018)0785).

¹⁶ [FRA, Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering. Romer – resultat i urval, 2016.](#)

medborgare och garantera dem deras grundläggande mänskliga rättigheter fullt ut.

- H. Rasismen mot romer har lett till våld och mord. Andelen hatrelaterade trakasserier och hatbrott mot romer är fortfarande mycket hög och majoriteten av hatincidenterna anmäls inte.
- I. Enligt EU MIDIS II från 2016 lever ungefär 80 procent av romerna i de nio EU-medlemsstater som har de största romska befolkningsgrupperna under fattigdomsstrecket i sitt land. Fattigdom är både ett resultat av och en drivkraft för antiziganism, utestängning inom utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och boende. Ett nyckelmål i EU:s 2020-strategi för smart och hållbar tillväxt för alla var att minska antalet människor som hotas av fattigdom, däribland romer, med 20 miljoner. Mellan 2008 och 2017 minskade antalet människor som hotas av fattigdom eller social utestängning med 3,1 miljoner. EU är alltså fortfarande långt ifrån sitt Europa 2020-mål att minska antalet med 20 miljoner fram till 2020.
- J. Var tredje person med romsk bakgrund bor i en bostad utan kranvatten och en av tio saknar elektricitet i sitt hem. Bara drygt hälften har vattentoalett eller dusch inomhus och 78 procent av romerna bor i överbefolkade bostäder. Ett stort antal romer lever fortfarande i informella, ohygieniska och irreguljära bosättningar under miserabla levnadsförhållanden. Många har inte identifikationshandlingar och saknar sjukförsäkring¹⁷.
- K. 43 procent av romerna diskrimineras när de försöker köpa eller hyra en bostad och är inte tillräckligt medvetna om sina rättigheter när det gäller jämlikhet. En reglering av äganderätten, särskilt i informella sammanhang, bör om möjligt stärkas. Avskaffandet av informella bosättningar (avhysningar) bör åtföljas av lämpliga kompletterande åtgärder, bland annat erbjudanden om alternativa bostäder. Inga rättsliga eller politiska åtgärder har vidtagits mot medlemsstater för att sätta stopp för boendesegregation och tvångsavhysningar och för att säkerställa tillgång till en bra bostad. Bristfällig tillgång till bostäder och allmännyttiga tjänster, såsom rent vatten och sanitet, får en negativ inverkan på utbildning-, sysselsättnings- och hälsoresultaten och inverkar även negativt på den övergripande sociala delaktigheten.
- L. Den förväntade livslängden och hälsostatusen för romerna är fortfarande betydligt lägre än för icke-romer i alla europeiska länder. Den förväntade livslängden för en nyfödd i EU är 76 år för män och 82 år för kvinnor, men romers livslängd beräknas vara tio år kortare. Spädbarnsdödligheten i EU är 4,3 per tusen levande barn som föds, men det finns belegg för att siffran är mycket högre bland romska befolkningsgrupper.
- M. Analfabetismen är extremt hög bland många romer och en stor andel av romska elever hoppar av skolan. Bara ett av två romska barn går i förskola eller på daghem och en mycket liten andel fortsätter att studera efter den obligatoriska skolgången. 50 procent av romerna i åldersgruppen 6–24 år studerar inte. Endast 21 procent av de romska kvinnorna och 25 procent av de romska männen i åldersgruppen 16–24 år har avslutad gymnasieutbildning (ISCED3) eller högre utbildning. 2019 hoppade 68 procent av de romska barnen av skolan i förtid trots målet på 10 procent i den tidigare ramen för romer och EU 2020-strategin. Endast 18 procent av de romska barnen gick vidare till

¹⁷ FRA, Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering. Romer – resultat i urval, 2016.

högre utbildning och deras frånvaro och andelen romska elever som hoppar av skolan var betydligt högre jämfört med andra elevgrupper. Den diskriminerande felaktiga diagnosen av särskilda utbildningsbehov hos många romska barn leder till att ett oproportionerligt stort antal romska barn går i skolor för barn med funktionsnedsättning, vilket innebär att de skiljs från det allmänna skolsystemet och ofta får utbildning av sämre kvalitet. Direkt och indirekt segregering av romska barn är en företeelse som fortfarande utövas i medlemsstaterna.

- N. Romer utsätts för diskriminering i initiativ som ska ge tillgång till sysselsättning, till exempel initiativet Ungdomsgarantin, och offentliga arbetsförmedlingar saknar ofta förmågan att nå dem eller tillämpar indirekta diskrimineringsmetoder. Andelen romer i åldersgruppen 20–64 år i avlönat arbete var 43 procent 2015, vilket var mycket lägre än EU-genomsnittet, som var 70 procent. Situationen för unga är betydligt värre, där 63 procent av romerna i åldern 16–24 varken arbetar eller studerar, jämfört med EU-genomsnittet på 12 procent. Det finns också stora skillnader mellan könen: 72 procent av de unga romska kvinnorna varken arbetar eller studerar, jämfört med 55 procent av de unga romska männen. 43 procent av de romska männen och 22 procent av de romska kvinnorna har någon form av avlönat arbete. Antagandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter har framhävt dels den grundläggande rättigheten för alla att arbeta, dels stärkandet av sociala rättigheter, vilket leder till positiva effekter på livet för människor som tillhör marginaliserade grupper, såsom romerna. Många romer som lever på gränsen till extrem fattigdom tvingas på grund av denna situation att acceptera arbeten med löner som är mycket lägre än minimilönen, och andra tvingas överleva genom informella aktiviteter som att samla metallskrot eller plastflaskor, vilket ökar möjligheterna att exploatera dessa människor betydligt.
- O. Expertutlåtanden och Europeiska kommissionens rapport 2019 om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer erkänner att framgångsfaktorer för att bekämpa diskriminering och flerdimensionell utestängning omfattar intersektionella, tvärssektoriella och integrerade strategier och att romska kvinnor, romska hbt-personer och romska personer med funktionsnedsättning utsätts för diskriminering på flera grunder. Bland de prioriteringar som nämns i rapporterna finns behovet av att stödja romers tillgång till rättslig prövning med fokus på offer för diskriminering på flera grunder och att stärka jämställdhetsorganens kapacitet att hantera diskriminering mot romer.
- P. Romska kvinnor är särskilt drabbade när det gäller kvinnors rättigheter, och de utsätts ofta för svåra former av verbala, fysiska, psykiska och rasistiska trakasserier samt etnisk segregering inom mödra- och förlossningsvården. Romska kvinnor placeras åtskilda från andra i särskilda rum med badrum och köksutrymmen som inte används av andra. I vissa medlemsstater har romska kvinnor utsatts för systematisk tvångssterilisering och de har inte kunnat få adekvat gottgörelse eller ersättning för de kränkningar av deras mänskliga rättigheter som detta inneburit.
- Q. Miljörelaterade orättvisor är ofta kopplade till hälsorisker och får negativa konsekvenser för romer, som påverkas i oproportionerligt stor utsträckning av miljöbelastningar, har mindre tillgång till miljöresurser och miljötjänster och diskrimineras när det gäller rätt till information, delaktighet i beslutsfattande och tillgång till rättslig prövning i miljöärenden.

- R. Inrättandet av den första EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer placerade behovet av att förbättra situationen för romer på den politiska dagordningen i Europa, skapade avgörande institutionella strukturer och nätverk och satte press på medlemsstaterna att ta fram nationella strategier för att ta itu med sina brister. När man bygger vidare på resultaten av utvärderingen av den befintliga EU-ramen är det avgörande att de nationella strategierna för integrering av romer fortsätter, under vägledning av ett förslag för perioden efter 2020, och att de förbättras genom att begära bättre efterlevnad av medlemsstaterna och genom att främja en användning av mer bindande mål för att öka engagemanget och ansvarsskyldigheten. Ett bättre genomförande av nationella strategier ställer krav på att sådana strategier integreras i nationell, regional och lokal sektorspolitik samt att EU-medel, särskilt för långsiktiga integrationsprojekt, används mer effektivt.
- S. Ett lagstiftningsförslag om jämlikhet, inkludering och deltagande för romer och bekämpning av antiziganism behövs och bör utarbetas på grundval av mer realistiska kvantitativa och kvalitativa disaggregerade data som samlas in med stöd av romska organisationer i det civila samhället, och då även på lokal nivå.
- T. Den romska kulturen är en del av Europas kultur och värden och romerna har bidragit till EU:s kulturella rikedom, mångfald, ekonomi och gemensamma historia. Skyddet och stärkandet av de nationella minoriteternas kulturarv i medlemsstaterna spelar en avgörande roll för den sociala sammanhållningen.
- U. Det är medlemsstaterna som ansvarar för utvecklingen och ett effektivt genomförande av de nationella strategierna för integrering av romer i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Tillräckliga medel bör anslås från medlemsstaternas lokala, regionala och nationella budgetar och kompletteras med EU-medel för genomförandet av nationella strategier för perioden efter 2020 för integrering av människor med romsk bakgrund. Effektiva och förstärkta övervaknings-, tillsyns- och sanktionsmekanismer bör tas fram. EU och medlemsstaterna måste se till att medlen anslås för de syften och projekt som har störst potentiell långsiktig effekt på romernas situation och att de används på rätt sätt och inte missbrukas.
- V. Ungefär hälften av romerna i Europa bor utanför Europeiska unionen. Deras situation är fortfarande särskilt problematisk i de flesta kandidatländer, potentiella kandidatländer och grannskapsländer. Europeiska unionen kan ha stor inverkan på deras situation genom anslutningsförhandlingarna och genom tillhandahållandet av ekonomiskt bistånd.
- W. Lika deltagande och egenmakt för romer i beslutsfattandet, på alla nivåer, bör säkerställas bättre: Lokala, regionala, nationella och europeiska aktörer (icke-statliga organisationer, aktivister, experter, medlemmar från lokalsamhällena osv.) bör delta på lika villkor och involveras i hög grad i utvecklingen, genomförandet och övervakningen av den offentliga politik som förs gentemot människor med romsk bakgrund under perioden efter 2020.
- X. De flesta av de missgynnade romska befolkningsgrupperna hamnar ofta på efterkälken och utesluts från fördelarna med de nationella integrationsprogrammen på grund av begränsningar i de kartläggningsmetoder som används när de mest behövande befolkningsgrupperna identifieras. När ett programs interventionsstrategi utformas bör

analyserna inriktas på det exakta geografiska området och antalet familjer och personer som utsätts för socioekonomisk utestängning.

- Y. Målen om inkluderingen av romer bör anpassas till Europeiska unionens övergripande mål, särskilt återhämtningsplanen, den nya fleråriga budgetramen för 2021–2027, den europeiska gröna given, den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den europeiska planeringsterminen, målen för hållbar utveckling inom FN:s Agenda 2030, den nya gemensamma jordbrukspolitiken, Fonden för en rättvis omställning, den nya kompetensagendan för Europa, den europeiska digitala strategin och SMF-strategin för ett hållbart och digitalt Europa. En springande punkt för arbetet med att inkludera romer är att få politiskt stöd. Det krävs en omfattande mobilisering av nyckelaktörer på alla nivåer, även i rådet, för att säkerställa medlemsstaternas politiska engagemang och ansvarsskyldighet.
- Z. Antiziganismen har existerat i våra samhällen i många århundraden och den fick sina grymmaste konsekvenser under förintelsen, då uppskattningsvis 500 000 romer utrotades. På det nuvarande Rumäniens territorium ledde antiziganismen till nästan 500 års slaveri för romerna. På grund av århundraden av diskriminering och social utestängning kunde romerna inte på ett effektivt och betydande sätt dra fördel av den kontinuerliga socioekonomiska utvecklingen av våra samhällen. De hamnade på efterkälken och följaktligen har skillnaderna mellan romerna och den allmänna befolkningen ökat.
- AA. Covid-19-krisen har visat att situationen för marginaliserade grupper av romer i överbefolkade områden och bosättningar har förvärrats, att rasism, diskriminering, utestängning, polisvåld mot romer och fientliga attityder gentemot romer som anses sprida viruset har förvärrats och att romerna löper större risk att smittas av covid-19 eftersom de har begränsad tillgång till adekvat hälso- och sjukvård, dricksvatten, sanitet och mat. Situationen under covid-19-krisen har därför mer än tydligt visat på det brådskande behovet av att EU och dess medlemsstater tar itu med inkluderingen av romerna. Medlemsstaterna bör ge akut stöd och sjukvård för att förhindra att viruset sprids. De ekonomiska och sociala konsekvenserna av covid-19-krisen hotar att drabba den romska befolkningen hårdast och fördjupa de befintliga ojämlikheterna inom alla prioriterade områden som rör inkluderingen av romer.

EU:s lagstiftningsförslag om jämlikhet, inkludering och deltagande för romer och bekämpning av antiziganism, EU:s strategiska förslag för perioden efter 2020, prioriteringar och tillräckliga medel

1. Europaparlamentet konstaterar att romerna utsätts för ihållande antiziganism – en särskild form av rasism – som leder till den högsta graden av fattigdom och social utestängning. Parlamentet beklagar att romernas övergripande situation i EU inte har förbättrats, trots den fortsatta socioekonomiska utvecklingen i EU och insatserna för att säkerställa inkluderingen av romer, både på EU-nivå och på nationell nivå. Det beror ofta på ihållande antiziganism och bristen på politisk vilja. Därför uppmanas kommissionen att föregå med gott exempel och införa en ”politik för integrering av romer” för att integrera romernas perspektiv i alla skeden och på alla nivåer inom den politik, de program och de projekt som rör integrering, men utan att utesluta den riktade strategin, och för att förebygga diskriminering i EU:s politik i allmänhet och underlätta positiv särbehandling och uppsökande arbete bland romerna. Parlamentet uppmanar

medlemsstaterna att också följa denna väg och skapa politiska strategier som bidrar till en aktiv inkludering av romer i våra samhällen.

2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag om jämlikhet, inkludering och delaktighet för romer och bekämpning av antiziganism på grundval av en grundlig konsekvensbedömning och systematiska samråd med romer, (pro-)romska experter och icke-statliga organisationer på nationell och regional nivå och framför allt gräsrotsnivå samt andra berörda aktörer såsom Europarådet och FRA. Parlamentet anser att detta förslag skulle kunna grundas på artikel 19.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och ses som en lämplig åtgärd för att bekämpa diskriminering på grund av romernas etniska ursprung. Parlamentet uppmanar kommissionen att beakta folkgruppens inre heterogenitet inom de prioriterade områdena i förslaget för perioden efter 2020 för att se till att ingen hamnar på efterkälken och uppmanar kraftigt till att benämningen ”romer” används när man hänvisar till romska grupper i EU:s strategier och diskussioner för perioden efter 2020. Det konstateras att deltagande på lika villkor på alla områden som rör det offentliga livet, politiskt deltagande och romernas språk, konst, kultur och historia uttryckligen bör nämnas i EU-förslaget om romer för perioden efter 2020, och så även ytterligare åtgärder på de fyra viktigaste prioriterade områdena utbildning, sysselsättning, boende och hälso- och sjukvård.
3. Europaparlamentet anser att man i förslaget i första hand ska sträva efter att uppnå betydande positiva effekter. Det bör kombinera de socioekonomiska aspekterna med en rättighetsbaserad strategi, däribland en plan för att undanröja bristande jämlikhet i fråga om boende, hälso- och sjukvård, sysselsättning och utbildning. Det bör innehålla specifika, jämförbara, uppnåeliga, bindande och tidsbundna mål för att skydda och förbättra inkluderingen av romer, däribland personer som utsätts för diskriminering på flera grunder, såsom ungdomar, kvinnor och flickor, hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning, för att främja inkluderande utbildning och barns tidiga utveckling och bekämpa diskriminering och segregering. Det bör prioritera en rättighetsbaserad strategi med tanke på den kollektiva och strukturella karaktären som diskrimineringen av romerna har. Parlamentet betonar att kommissionens förslag för perioden efter 2020 bör fokusera på att bekämpa fattigdom och antiziganism, förbättra levnadsvillkor och hälsa samt kombinera en målinriktad strategi med en strategi för integrering.
4. Europaparlamentet konstaterar att för att EU:s framtida process för inkludering av romer ska bli framgångsrik och trovärdig krävs en grundläggande förändring av strategin, som innebär att man övergår från en förmyndaraktig inställning till en icke-förmyndaraktig inställning när man utformar den politik som rör romerna. Parlamentet betonar att de nationella insatserna för inkludering av romer bör påskyndas i alla EU-medlemsstater. Parlamentet understryker dock att betoningen bör läggas på de länder med stor romsk befolkning där en ineffektiv inkluderingsprocess innebär makroekonomiska utmaningar, fördjupar regionala skillnader och således hämmar EU:s sociala sammanhållning. Parlamentet betonar att EU:s stöd till dessa länder bör anpassas till utmaningarna och att större uppmärksamhet bör ägnas åt politikens och åtgärdernas effektivitet i dessa länder, och parlamentet anser att förslaget för perioden efter 2020 även bör innehålla en extern komponent beträffande kandidatländer, potentiella kandidatländer och grannskapsländer, genom vilken EU skulle kunna stödja dessa länder när det gäller att utveckla omfattande långsiktiga strategier för inkludering av romer och erbjuda ekonomiskt stöd inom områden som utbildning, hälso- och

sjukvård, boende och sysselsättning.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stärka kopplingen mellan EU:s allmänna finansiella och politiska instrument och de mål för socioekonomisk utveckling och inkludering av romer som fastställs i kommissionens rättsligt bindande förslag. Parlamentet uppmanar kommissionen att mobilisera medel för jämlikhet, inkludering och deltagande för romer i den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och EU:s återhämtningsplan. Parlamentet insisterar i detta avseende på att enheter som använder diskriminerande metoder gentemot romer, eller fattar beslut eller genomför åtgärder i detta syfte, bör inte ha rätt till finansiering från unionens budget. Parlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och utvidgningsländerna att justera befintliga allmänna finansiella mekanismer och göra dem flexibla för blandad användning av medel i romska befolkningsgrupper genom att möjliggöra tillgång till information, uppsökande arbete, kapacitetsuppbyggnad, tillhandahållande av tekniskt stöd och garantier under ansökningsprocessen för finansiering. Parlamentet anser att medel ofta används mest effektivt på lokal nivå av lokala myndigheter och icke-statliga organisationer och uppmanar därför kommissionen att öka de medel som fördelas direkt till dessa och att göra romernas lokala företrädare delaktiga i genomförandet. Parlamentet anser att man för att stödja romska och pro-romska organisationer i det civila samhället bör beakta flexiblare samfinansieringskrav, eftersom många icke-statliga organisationer, särskilt på lokal nivå, inte har råd med egna ekonomiska bidrag, vilket hindrar icke-statliga organisationer på gräsrotsnivå att få tillgång till EU-medel. Parlamentet uppmanar kommissionen att på ett ändamålsenligt sätt bemöta oron över att utrymmet för det oberoende civilsamhället krymper allt mer i vissa medlemsstater. Parlamentet är oroat över att coronavirusutbrottet kan leda till nedskärningar inom programmen för rättigheter och värden i nästa fleråriga budgetram för 2021–2027 och negativt påverka de organisationer i det civila samhället som för romernas talan och följaktligen påverka deras uppsökande arbete bland de romska befolkningsgrupperna. Kommissionen uppmanas att ta itu med denna risk på ett effektivt sätt.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att komplettera EU:s ekonomiska stöd för att förbättra romernas situation. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ange vilken finansieringsnivå som krävs för att genomföra de föreslagna åtgärderna för att integrera romer och att ange hur stora ekonomiska medel som finns tillgängliga för sådana åtgärder från medlemsstaternas och EU:s budgetar.
7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i sina regionala och lokala utvecklingsstrukturer integrera bättre kartläggningsmetoder för marginaliserade romska befolkningsgrupper och stärkta finansieringsmekanismer, som tillåter mer riktade investeringar i marginaliserade romska befolkningsgrupper och en bättre inkludering av de romska befolkningsgrupperna i genomförandet av medlen för att se till att de anslagna medlen används på rätt sätt och inte missbrukas.

Insamling av uppdelade uppgifter

- 8 Europaparlamentet framhåller behovet av systematisk insamling av robusta uppgifter uppdelade efter etnicitet och kön för att förbättra behovs- och sammanhangsanalyser och underlätta fastställandet av mål och effektindikatorer i syfte att säkerställa bäst resultat när det gäller att samordna behov med planering och budgetering, på både nationell nivå och EU-nivå. Parlamentet betonar vikten av kontrafaktiska metoder för

konsekvensbedömning, för att minska klyftan mellan politiska ramar och genomförande på fältet. Parlamentet påminner om att glappet mellan å ena sidan ambitionen och å andra sidan kapaciteten inom den struktur som finns på plats för att uppnå resultat är en avgörande begränsning för vissa insatser, på grund av brist på databaserad planering, otillräckliga budgetmedel och uppkomsten av nya oförutsedda behov.

9. Europaparlamentet erinrar om att Europeiska revisionsrätten 2016 drog slutsatsen att övervakningen och utvärderingen av framstegen i de nationella strategierna för integrering av romer var en betydande utmaning för alla besökta medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram innovativa, effektinriktade och databaserade metoder som direkt input till nästa generations program.
10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att ta fram en gemensam metod för insamling och offentliggörande av uppgifter om jämlikhet uppdelade på etniskt ursprung enligt definitionen i EU:s direktiv om likabehandling oavsett ras, på frivillig och anonym basis och med säkerställt skydd av personuppgifter, självidentifiering och samråd med berörda samhällsgrupper, för att få in tillförlitliga, jämförbara uppgifter i enlighet med relevanta nationella rättsliga ramar och EU:s dataskyddslagstiftning och som stöd för evidensbaserad politik, för att förbättra effektiviteten hos de strategier och åtgärder som tillämpats och vidtagits för att identifiera strukturella problem.
11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda alla uppgifter som finns att tillgå för att fastställa riktmärken och utgöra underlag för att ta fram politiska program. Parlamentet betonar att det är mycket viktigt att utveckla en mer exakt profil för romerna och deras behov, och detta även i kandidatländerna. Parlamentet understryker att riktlinjerna från byrån för grundläggande rättigheter skulle ha en central plats i detta sammanhang.

Romers lika deltagande i beslutsfattande, nationella strategier för integrering

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en inkluderande mekanism för att säkerställa deltagande på lika villkor av romska och pro-romska organisationer i det civila samhället, experter och medlemmar från lokalsamhällena från alla nivåer, och gå vidare från en förmyndande hållning till ett icke-paternalistiskt förhållningssätt som inkluderar dem som är verksamma på lokal och regional nivå, och då även beakta ett jämställdhetsperspektiv i den politiska debatten och i beslutsfattandet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja röstningsutbildning för romer samt romskt valdeltagande.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en romsk arbetsgrupp på EU-nivå för att underlätta romers inkludering på olika politikområden och stärka romers egenmakt genom att stödja kapacitetsuppbyggnad för alla aktörer som är inblandade i styrning och genomförande av politik inriktad mot romer på EU-nivå och nationell nivå, på ett påtagligt, värdigt, opartiskt, inkluderande och insynsvänligt sätt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra detsamma när de skapar sina egna nationella strategier för integrering av romer för perioden efter 2020. Parlamentet betonar att lokala och regionala aktörer, däribland icke-statliga organisationer, aktivister, lokala experter, regionala experter, medlemmar från lokalsamhällena, människor som drabbas av antiziganism, måste ha en betydande medverkan i utarbetandet, genomförandet och

övervakningen av de nationella strategierna för integrering och annan offentlig politik som riktar sig till romer, så att romers deltagande blir en bindande gemensam kvalitetsnorm för den framtida ramen och de nationella strategierna.

14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utveckla nationella strategier för perioden efter 2020 för inkludering av romer åtföljda av en heltäckande gemensam bedömningsram och med en tillräcklig och på förhand fastställd budget, som införlivas i de nationella, regionala och lokala budgetarna och är föremål för en periodisk översyn och utvärdering och som återspeglar omfattningen av romers behov av social inkludering. Parlamentet betonar att när lokala, regionala och nationella budgetar tas fram måste integreringen av romer vara en av prioriteringarna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i sina nationella strategier för integrering inbegripa kampen mot antiziganism på ett övergripande plan och inom alla offentliga områden. Parlamentet uppmanar kommissionen att, i de landsspecifika rekommendationerna inkludera en bedömning av de framsteg som gjorts för att uppnå målen i de nationella strategierna för integrering.

Antiziganism och diskriminering på flera grunder

15. Europaparlamentet upprepar den ståndpunkt och de rekommendationer som parlamentet framförde i sin resolution av den 25 oktober 2017 om aspekter som rör de grundläggande rättigheterna i integreringen av romer i EU: kampen mot antiziganism. Eftersom de vidtagna åtgärderna hittills har varit begränsade, uppmanar parlamentet kommissionen att införliva dessa rekommendationer i sitt förslag för romers jämlikhet, inkludering och deltagande samt kampen mot antiziganism efter 2020, särskilt de rekommendationer som rör antiziganism och sanning och försoning eftersom dessa är hörnstenarna för ett starkt och inkluderande samhälle. Parlamentet avvisar bestämt den politiska idén och populismen om att bygga regeringspolitik på att uppmana till antiziganism, peka ut romer som syndabockar och direkt eller indirekt främja diskriminering eller segregering. Parlamentet anser att sådana politiska handlingar strider mot inte bara de nationella författningarna utan även de grundläggande rättigheterna och värdena i EU-fördragen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att vidta omedelbara åtgärder genom att öppna överträdelseförfaranden när det finns en risk för överträdelse av EU-rätten.
16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att officiellt erkänna antiziganism som en särskild form av rasism mot romer.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med antiziganism inom de viktigaste områdena i förslaget om romer efter 2020, och begär effektiva lagstiftningsåtgärder och politiska åtgärder på EU-nivå och nationell nivå för att hantera denna företeelse i både medlemsstaterna och utvidgningsländerna. Parlamentet anser att kampen mot antiziganism är en övergripande fråga som bör beaktas inom alla områden av unionens politik, särskilt när det gäller ny teknik. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att ny teknik som utformats och används av brottsbekämpande myndigheter inte ger upphov till risk för diskriminering av etniska minoriteter. Parlamentet uppmanar kommissionen att i utarbetandet och genomförandet av den framtida politiska ramen ytterligare integrera det arbete som gjorts av nationella organ för främjande av likabehandling. Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen att utveckla starkare synergier mellan de nationella organen för

likabehandling och nationella kontaktpunkter för integrering av romer för att bekämpa antiziganism. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera jämställdhetsorganens effektiva oberoende, mandat och nödvändiga resurser så att de kan utföra sina uppgifter när det gäller att främja och skydda grundläggande rättigheter även för romer. Parlamentet anser att jämställdhetsorgan är rätt institutioner för att samla in uppgifter och skönja trender om antiziganism och att kanalisera detta till den europeiska nivån.

18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att romer åtnjuter lika tillgång till rättslig prövning och likhet inför lagen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att skydda romer mot hot från högerextrema grupper, undersöka incidenter av polismisshandel och säkerställa romskt deltagande i brottsbekämpande styrkor och säkerhetsstyrkor.
19. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta riktlinjer och ta fram utbildningar för poliskårerna mot oproportionell kriminalisering av romer, etnisk profilering, överdrivna procedurer för att stoppa och kroppsvisitera personer, omotiverade räder mot romska bosättningar, godtycklig konfiskering och förstörelse av egendom, överdriven våldsanvändning vid gripanden, överfall, hot, förödmjukande behandling, fysiska övergrepp och nekande av rättigheter under polisförhör och frihetsberövande och bristande polisarbete vid brott som begås mot romer genom att tillhandahålla litet eller inget stöd eller skydd (t.ex. vid människohandel eller våld i hemmet) eller obefintlig utredning vid brott som rapporteras av romer (i synnerhet hatbrott). Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att de behöriga myndigheterna till fullo utreder sådana fall. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla lämpliga rättsmedel.
20. Europaparlamentet välkomnar Europarådets yttrande om att företeelsen med hatpropaganda på internet kräver ytterligare analys och åtgärder för att reglera och hitta nya sätt att bekämpa denna typ av retorik såsom alternativa narrativ och teknik för faktagranskning.
21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att direktivet om likabehandling oavsett ras verkligen genomförs och efterlevs och att säkerställa effektiv tillämpning av rambeslutet om rasism och främlingsfientlighet för att bekämpa ihållande antiziganism. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet att återuppta förhandlingar om det övergripande antidiskrimineringsdirektivet eftersom det är en förutsättning för att uppnå jämlikhet i EU.
22. Europaparlamentet uppmanar dessutom medlemsstaterna att förstärka sina insatser för att bekämpa diskriminering, hatpropaganda och hatbrott inom nationell och europeisk antidiskrimineringslagstiftning, särskilt när det gäller att övervaka och bistå romska offer.
23. Europaparlamentet påminner om medlemsstaternas skyldighet enligt direktivet om likabehandling oavsett ras att utse ett specialiserat organ för främjande av likabehandling av alla personer utan diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.
24. Europaparlamentet anser att EU och medlemsstaterna bör vidta åtgärder i fråga om situationen och rättigheterna för personer som befinner sig i skärningspunkten för olika

diskrimineringsgrunder i EU, i synnerhet kvinnor, hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättning.

25. Europaparlamentet påminner om mediernas avgörande roll för att minska antiziganistiska attityder genom icke-diskriminerande rapportering om minoriteter.

Hälsa

26. Europaparlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att ta fram åtgärder för att förbättra tillgången till överkomlig förebyggande och kurativ hälso- och sjukvård av god kvalitet för romer, däribland sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård, och i synnerhet för kvinnor, barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmanar att en viktig aspekt i detta avseende är att förbättra tillgången till hälsotjänster, både den fysiska tillgången och genom att undanröja de abstrakta barriärer som fördomar och rasism utgör.
27. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att anslå tillräckliga medel för att förbättra det allmänna hälsotillståndet hos romska befolkningsgrupper genom hälso- och sexualundervisning, genom mobil hälsoscreeningsverksamhet i segregerade områden, genom hälsoundervisningskampanjer om förebyggande vård och genom mångfaldsutbildning för hälso- och socialarbetare, vilket bidrar till att anpassa EU:s hälso- och sjukvårdssystem till mångfald.
28. Europaparlamentet fördömer starkt den etniska segregationen av romska kvinnor inom mödra- och förlossningsvården. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att omedelbart förbjuda alla former av etnisk segregation i vårdinrättningar, inbegripet inom mödra- och förlossningsvården.
29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa effektiva och skyndsamt vidtagna åtgärder för alla som överlevt tvångssterilisering, bland annat genom att inrätta effektiva system för gottgörelse.

Lika och rättvis tillgång till utbildning, romsk konst, språk och kultur

30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utforma nya finansieringsverktyg eller delprogram för att komplettera medlemsstaternas åtgärder för riktat och skräddarsytt stöd till utbildning av god kvalitet från tre års ålder för romska elever som lever i extrem fattigdom och inte har tillgång till befintliga och framtida EU-initiativ för finansiering av utbildning och social inkludering, såsom Erasmus+, barngarantin eller Europeiska socialfonden+.
31. Europaparlamentet noterar att man i vissa medlemsstater under de gångna åren endast har gjort begränsade framsteg med utbildningen av socialt missgynnade romska barn, vilket framför allt beror på bristen på politisk vilja samt antiziganism, och därför är gapet fortfarande stort mellan romska och icke-romska elevers och studenter studieresultat. Parlamentet påminner om att det är mycket viktigt att ge romska barn en likvärdig start i livet för att bryta den cirkel som skapas då fattigdom överförs från en generation till en annan. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ha en helhetssyn inom alla politikområden och se till att utbildning av romska barn blir en prioriterad fråga på regeringarnas dagordningar.

32. Europaparlamentet rekommenderar att utsatta romska elevers utbildning påbörjas så tidigt som möjligt, med hänsyn till de särskilda förhållandena i varje medlemsstat, genom att låta dem omfattas av förskoleverksamhet och barnomsorg som är jämlik, ekonomiskt överkomlig, tillgänglig och inkluderande. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att utveckla och genomföra strategier och program som syftar till att underlätta romers tillgång till barnomsorg, skolor och universitet, vilket är en förutsättning för personlig utveckling och karriärutveckling, och påminner om att fritidsaktiviteter, såsom idrott eller konstnärlig verksamhet, är ett utmärkt sätt för att åstadkomma inkludering.
33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa adekvat finansiering för icke-statliga organisationer som tillhandahåller sådana aktiviteter, eftersom dessa aktiviteter är avgörande för att skapa en miljö och förhållanden där barn från alla bakgrunder har lika möjligheter. Parlamentet anser att utbyte av god praxis mellan medlemsstaterna också är av avgörande vikt på detta område.
34. Europaparlamentet är särskilt bekymrat över den höga graden av segregering av romska barn i skolor och det diskriminerande bruket att placera romska barn i skolor för barn med psykisk funktionsnedsättning, vilket fortfarande förekommer i vissa medlemsstater. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att sätta stopp för sådan praxis i enlighet med tillämplig lagstiftning mot diskriminering. Parlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att prioritera åtgärder för att undanröja alla former av skol- eller klasssegregation av romska elever, i överensstämmelse med rådets rekommendation 2013, genom att genomföra ett flertal åtgärder som aktivt involverar lokala berörda parter, särskilt romska föräldrar och barn, samt lokala samhällsorganisationer, och genom att ta fram åtgärder för att öka medvetenheten.
35. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att alla skolor och inspektionsorgan faktiskt uppfyller sin rättsliga skyldighet att avskaffa segregeringen i skolorna och även att förbinda sig att varje år samla in uppgifter om och offentliggöra situationen när det gäller skolsegregation på alla nivåer, inbegripet genom att införa påföljder för dem som brister i efterlevnaden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utbyta god praxis, om t.ex. att inrätta och tilldela kapacitet och resurser till en ministerkommitté för minskad segregering, för att ge stöd till skolor som vill minska segregeringen och utdöma påföljder för dem som brister i efterlevnaden. Parlamentet påminner om att kommissionen inlett tre överträdelseförfaranden angående segregering av romska barn. Parlamentet anser att de senaste åren inte har visat någon förbättring trots kommissionens ansträngningar. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att vidta ytterligare åtgärder och hänskjuta dessa fall till Europeiska unionens domstol om det är nödvändigt.
36. Europaparlamentet påminner om det akuta behovet av att romska föräldrar involveras i sina barns skolgång, på varje utbildningsnivå. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att utarbeta program som syftar till att göra romska föräldrar delaktiga i sina barns skolgång och utbildningsmässiga och personliga utveckling. Parlamentet betonar att medlemsstaternas möjlighet att säkerställa romska föräldrars delaktighet är starkt beroende av flera både samhälleliga och ekonomiska faktorer, och begär särskilt stöd – när det gäller hälsointegritet, skolmat och kläder – för romska familjer som är drabbade av ekonomiska, sociala och medicinska problem eller bostadsproblem.

Parlamentet anser att man för barn som har hoppat av skolan och/eller saknar läs- och skrivkunskaper och grundläggande färdigheter bör utforma nya möjligheter för att de ska kunna fortsätta sin utbildning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i detta avseende till fullo utnyttja fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead).

37. Europaparlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att säkerställa lika tillgång för romska barn till högkvalitativ utbildning, inklusive genom samhällspraktik och möjligheter till livslångt lärande. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att på en strukturell nivå ta itu med respekten för mångfald, interkulturell förståelse och mänskliga rättigheter i skolornas normala läroplaner och i medierna, och att i sina läroplaner inbegripa utbildning i mänskliga rättigheter, ledarskap och demokratiskt medborgarskap, liksom romsk historia, samt sprida och utvidga romska universitetsprogram på europeisk nivå.
38. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utforma lagar och politiska åtgärder som syftar till att säkerställa rättsmedel för alla romska barn som feldiagnosticerats och placerats i specialskolor eller i klasser och skolor endast för romer baserat på deras etniska ursprung och som följaktligen har förnekats grundläggande rättigheter och möjligheter till en utbildning av god kvalitet och till goda arbetstillfällen.
39. Europaparlamentet anser att covid-19 gjorde det nödvändigt att aktivt använda informations- och kommunikationsteknik (IKT) och tillhörande metoder. Parlamentet betonar dock att pandemin blottade en otillräcklig beredskap för den digitala omvandlingen eftersom många familjer med romsk bakgrund och deras skolor inte är utrustade med lämpliga IKT-verktyg och digitala färdigheter och ofta inte har råd med el och digital anslutning. Parlamentet anser att innehav av IKT-utrustning är avgörande för digital utbildning och uppmanar därför kommissionen att skapa en pool av IKT-verktyg och fördela den bland de mest utsatta familjerna och barnen för att ge dem grundläggande verktyg för distansundervisning och förbereda dem för den digitala tidsåldern. Parlamentet anser att internettillgång och digitala färdigheter är en hörnsten för den kommande digitala tidsåldern för alla medborgare och därför även avgörande för att stärka romers egenmakt. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att införa bestämmelserna om internettillgång i förslaget för perioden efter 2020. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa digitala färdigheter i sina läroplaner från tidig ålder och att investera i program för digital kompetens som kan stödja romska barn.
40. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja romernas språk, kultur och historia i läroplaner, museer och andra former av kulturella och historiska uttryck, och ge den romska kulturens bidrag erkännande som en del av det europeiska kulturarvet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utarbeta samstämda och konsekventa åtgärder, med lämpliga budgetar, för att stimulera, stödja och främja romsk konst och kultur, forska om och bevara det materiella och immateriella kulturarvet från den traditionella romska kulturen samt återuppliva och främja traditionella romska hantverk.

Bostäder av god kvalitet till ett överkomligt pris, miljömässig rättvisa

41. Europaparlamentet betonar att en bostad inte är en handelsvara utan en nödvändighet, utan vilken medborgarna inte kan delta fullt ut i samhället och ha tillgång till grundläggande rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna

att i sin politik integrera rekommendationerna i rapporten från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter *ECSR The Right to affordable housing, Europe's neglected duty*, särskilt i syfte att säkerställa att alla medlemsstater skyndsamt godtar att vara bundna av artikel 31 i den reviderade europeiska sociala stadgan angående rätten till bostad, och att öka sina investeringar i socialt och överkomligt boende för att få ett slut på de alltför höga boendekostnaderna i förhållande till människors inkomster, särskilt bland marginaliserade grupper.

42. Europaparlamentet uppmanar kraftfullt medlemsstaterna att säkerställa att romer registreras korrekt med id-handlingar och födelseattest och att deras egendom (mark och bostad) registreras korrekt, och att säkerställa mer flexibla rättsliga och administrativa förfaranden för framtiden.
43. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att minimera effekterna av covid-19-pandemin i romernas överbefolkade och omänskliga bostadsförhållanden, och att legalisera deras informella bosättningar, genom investeringar i infrastruktur och förbättrade bostäder inom nyligen legaliserade informella bosättningar.
44. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta en omfattande mekanism för att säkerställa att diskriminering och övergrepp mot romer i bostadsfrågor förebyggs och bestraffas, att ta itu med hemlöshetsfrågan och att tillhandahålla icke bofasta romer med lägerplatser som är adekvata och lämpliga. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att förhindra ytterligare tvångsavhysningar av romer genom att säkerställa att sådana metoder alltid sker i full överensstämmelse med internationell, europeisk och nationell rätt, och uppmanar medlemsstaterna att se till att de berörda personerna ges besked i rimlig tid och tillräcklig information, och påpekar att inga avhysningar bör ske utan att det tillhandahålls likvärdiga alternativa bostäder av god kvalitet till ett överkomligt pris i en miljö utan segregering och med tillgång till offentliga tjänster. Parlamentet betonar det akuta behovet av offentliga investeringar för att komma till rätta med segregeringen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att motverka rumslig segregering och påpekar att geografisk isolering och bostadssegregering håller medlemmar av etniska minoriteter borta från anständigt arbete, oavsett vilka kvalifikationer de har. Parlamentet konstaterar att det är av central betydelse att hitta lösningar på problemet med avhysningar genom att engagera olika institutioner, samtidigt som åtgärder för att ta itu med bostadsfrågan för romer bör integreras i mer omfattande nationell verksamhet och i lagstiftningsinitiativ som är inriktade på subventionerat boende eller stödprogram.
45. Europaparlamentet påminner om att effekterna av covid-19-pandemin runt om i EU drabbar dem hårdast som har det sämst ställt, däribland romerna, och beklagar djupt att romerna diskrimineras och marginaliseras ytterligare på grund av covid-19-pandemin. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att under covid-19-krisen anta åtgärder för att motverka brist på vatten, lämplig sanitet, elektricitet och välbehövad infrastruktur i fattiga romska samhällen. Medlemsstaterna uppmanas att till fullo inkludera romska bosättningar i desinfektionsåtgärder, att förbjuda att grundläggande allmännyttiga tjänster dras in under pandemin, att överväga att subventionera konsumtionskostnaderna för de mest utsatta och dem som har förlorat sina inkomster, eller att frysa betalningar fram till dess att perioden för återhämtningsplanen är över, att ge ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar/ensamstående mödrar för barnomsorg, hyra och andra hushållsutgifter, för att mildra den ekonomiska påfrestningen, särskilt mot bakgrund av förlorade arbetstillfällen.

46. Europaparlamentet efterfrågar ett EU-omfattande genomförande av Århuskonventionen, som sammankopplar miljömässiga rättigheter och mänskliga rättigheter. Parlamentet rekommenderar att miljömässiga orättvisor integreras i förslaget för tiden efter 2020, och uppmanar kommissionen att ta itu med de olika formerna av diskriminering på miljöområdet.

Romska kvinnor och flickor

47. Europaparlamentet betonar behovet av att prioritera ett jämställdhetsperspektiv och en jämställdhetsmedveten politik och bekämpa våld (inbegripet människohandel). Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen de medlemsstater som ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen att göra det skyndsamt. Parlamentet noterar att framtida strategier måste erkänna dessa skillnader och ta itu med dem genom att tillhandahålla romska kvinnor särskilda insatser och former av stöd. Parlamentet betonar att eftersom romska kvinnor och flickor ofta utsätts för diskriminering på flera grunder bör särskilda åtgärder för att stärka romska kvinnors och flickors egenmakt planeras.
48. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaternas regeringar, de lokala myndigheterna och, i förekommande fall, EU:s institutioner att göra romska kvinnor delaktiga, genom kvinnoorganisationer och relevanta berörda aktörer, i utarbetandet, genomförandet, utvärderingen och övervakningen av de nationella strategierna för integrering och skapa kopplingar mellan jämställdhetsorgan, kvinnorrättsorganisationer och strategier för social inkludering, för att bygga upp förtroendet med lokalsamhällena och säkerställa lyhördhet för lokala förhållanden.
49. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att ett särskilt kapitel om kvinnors rättigheter och jämställdhet införs i de nationella strategierna för integrering och att åtgärder för jämställdhetsintegrering som är avsedda att främja kvinnors rättigheter och jämställdhetsperspektivet tillämpas i varje avsnitt, särskilt i fråga om fördelningen av medel, i enlighet med rådets slutsatser om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer som betonar behovet av att ”ett jämställdhetsperspektiv tillämpas inom all politik och alla åtgärder för att främja romers sociala delaktighet”. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att bedöma om politiska strategier leder till önskade förbättringar för romska kvinnor och flickor och att vidta åtgärder om inga framsteg sker.
50. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utforma åtgärder för att hjälpa romska kvinnor att till fullo uppfylla sin potential och sina möjligheter att agera som självständiga, självsäkra och fria aktiva medborgare. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utvidga hälso- och skolmedlingssystemen för romer, som är obligatoriska för alla romska befolkningsgrupper, att säkerställa en medlare per femhundra personer och att finansiera och stödja systemen ordentligt så att medlarna ges en mer central roll i integreringsprocessen.
51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att mer explicit inkludera romska flickor och kvinnor i arbetsmarknadspolitiken, inbegripet ungdomsgarantin.
52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att de grundläggande rättigheterna för romska kvinnor och barn respekteras, och att romska kvinnor och flickor – även med hjälp av olika metoder såsom informationskampanjer –

är medvetna om sina rättigheter enligt befintlig nationell lagstiftning om jämställdhet och diskriminering, och att ytterligare bekämpa patriarkala och sexistiska traditioner.

Arbetsförmedling av hög kvalitet

53. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla arbetsförmedlingstjänster av god kvalitet för romska ungdomar, även för dem som varken arbetar eller studerar och som kämpar med extrem fattigdom.
54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett meddelande om riktlinjer och standarder för en diskrimineringsfri rekryteringspolicy för medlemsstater och arbetsgivare, inbegripet rekommendationer om att anta jämlikhetsplaner på företagsnivå och i kollektivavtal på sektorsnivå, och att införa arbetsgrupper för mångfald på arbetsplatserna, bland annat för att motverka stereotyper, fördomar och negativa attityder, samt förebygga diskriminering i samband med rekrytering, befordran, lön och tillgång till utbildning. Parlamentet understryker att dessa handlingsplaner för jämlikhet även bör användas för att främja etnisk och kulturell mångfald på arbetsplatsen, utveckla interna bestämmelser mot rasism, rasismrelaterad diskriminering och rasismrelaterade trakasserier på arbetsplatsen, övervaka och granska rekryteringar, karriärsutveckling och bevarande av arbetskraft genom jämlikhetsarbete för att identifiera direkt eller indirekt diskriminerande praxis och anta korrigerande åtgärder för att minska ojämlikheten inom vart och ett av dessa områden, samt i detta syfte samla in jämlikhetsdata beträffande standarder för personlig integritet och grundläggande rättigheter.
55. Europaparlamentet betonar att de mest avgörande frågorna när det gäller romers sysselsättning är en effektiv övergång från utbildning till en öppen arbetsmarknad. Parlamentet betonar hur viktigt det är att få bukt med olika former av odeclarerat arbete och diskriminering från arbetsgivarnas sida och att matcha efterfrågan på arbetskraft mot arbetskraftsutbudet.
56. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att leva upp till sitt åtagande att anta en handlingsplan för att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och införliva integrering av romer som en indikator i den sociala resultattavlan. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att se till att romer har tillgång till anständiga arbetstillfällen samt skäliga löner och arbetsvillkor, och säkerställa att system för socialt skydd och sociala tjänster är adekvata och tillgängliga och att de faktiskt utnyttjas av alla potentiella mottagare, och inkluderar allmän hälso- och sjukvård utan diskriminering, system för minimiinkomst och pensionsrättigheter.
 - o
 - o o
57. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen, medlemsstaternas och kandidatländernas regeringar och parlament, medlemsstaternas och kandidatländernas subnationella parlament och råd, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, Europeiska regionkommittén, Europarådet och Förenta nationerna.

29.6.2020

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer: bekämpning av negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund i Europa (2020/2011(INI))

Föredragande av yttrande (*): Tomáš Zdechovský

(*) Förfarande med associerade utskott – artikel 57 i arbetsordningen

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

- A. I artikel 9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) anges att unionen vid fastställandet och genomförandet av sin politik och verksamhet ska beakta de krav som är förknippade med främjandet av hög sysselsättning, garantier för ett fullgott socialt skydd, kampen mot social utestängning samt en hög utbildningsnivå och en hög hälsoskyddsnivå för människor.
- B. Antagandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter är mycket viktigt för att stärka de sociala rättigheterna för människor som tillhör marginaliserade grupper, såsom personer med romsk bakgrund.
- C. Kommissionens åtagande att utveckla en förstärkt strategisk EU-ram för jämlikhet och social och ekonomisk rättvisa för romer och för att bekämpa antiziganism efter 2020 är mycket välkommet.
- D. Romerna är Europas största etniska minoritet, och ungefär 6 miljoner romer lever i EU, inte bara i etnisk utan även i stor socioekonomisk mångfald, och de utsätts för olika former av diskriminering. Omkring 80 procent av romerna lever under respektive lands gräns för fattigdomsrisk. 43 % av romerna (varav 56 % är män och 29 % är kvinnor) har någon form av betald sysselsättning, jämfört med EU-genomsnittet på 70 % under 2015¹. 50 % av romerna i åldersgruppen 6–24 år går inte i skolan, och 63 % av unga romer (16–24 år) varken arbetar eller studerar, vilket ska jämföras med EU-

¹ Kommissionens rapport av den 5 september om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer, COM(2019)0406, s. 4.

genomsnittet på 12 %². Situationen för den ökande andelen romer som varken arbetar eller studerar förvärrades 2016 jämfört med 2011³.

- E. Jämställdhet mellan kvinnor och män och situationen för romska barn och ungdomar är två viktiga områden när det gäller att integrera och inkludera romer som har ägnats otillräcklig uppmärksamhet på både EU-nivå och medlemsstatsnivå⁴. En betydande andel av de romska kvinnorna lever i en otrygg situation och är särskilt utsatta på grund av diskriminering på flera grunder. Jämställdhet mellan kvinnor och män måste säkerställas och främjas inom alla områden, bland annat när det gäller deltagande på arbetsmarknaden, anställningsvillkor, löner, kompetensutbildning, karriärbyte, framtidsutsikter och avancemang.
- F. Romernas levnadsförhållanden, deras utbildningsnivå och deras hälsostatus avgör deras socioekonomiska ställning och status på arbetsmarknaden. Romerna hamnar ofta i en ond cirkel av fattigdom, utestängning, låg utbildning och låg kompetens, vilket hindrar dem från att hitta en stadigvarande sysselsättning eftersom de inte uppfyller arbetskraven. Bestående socioekonomiska och hälsorelaterade skillnader samt olika former av diskriminering, däribland antiziganism och åldersdiskriminering, gör att romer, i synnerhet äldre romer, befinner sig i en särskilt utsatt position.
- G. Bekämpning av strukturell diskriminering av romer – som inbegriper de prioriterade områdena utbildning, sysselsättning, tillgång till hälso- och sjukvård samt bostäder – och en avsevärd förbättring av deras socioekonomiska status förutsätter ökat socialt och kulturellt kapital i de romska befolkningsgruppernas miljöer och en långsiktig flerpartsstrategi för integrering av romer med aktivt deltagande av romer på alla stadier.
- H. Insamlingen av uppgifter om jämlikhet avser alla typer av uppdelade uppgifter som används för att bedöma en jämförbar situation för specifika diskrimineringshotade grupper, utforma en offentlig politik som bidrar till främjande av jämlikhet och bedöma dess genomförande, och insamlingen utförs på grundval av fakta och inte bara antaganden. Insamlingen av dessa uppgifter (dvs. uppgifter om etniskt ursprung eller religion) kräver ett exklusivt samtycke från de personer som insamlingen av uppgifter rör och kan ofta vara kontroversiell. Det som är klart och tydligt förbjudet är rasprofilering eller etnisk profilering, där människor utan deras samtycke identifieras på grund av en tredje parts uppfattningar eller generaliseringar på grundval av ras, etnicitet, religion eller nationellt ursprung.
- I. Personer som hör till minoritetsgrupper fortsätter att diskrimineras när de söker jobb, och till och med när de redan har jobb fortsätter de att möta orättvis behandling. Lägre löner, brist på karriärmöjligheter, otrygga och svåra arbetsförhållanden, s.k. klibbiga golv och glastak, trakasserier och uppsägningar utan saklig grund är bara några exempel på hur detta yttrar sig. Etniska minoriteter har oftare mindre tillgång till rättigheter och skydd när det gäller arbete. Etniskt ursprung tycks även spela roll för trakasserier på arbetsplatsen, och förefaller vara ett stort hinder för att göra karriär.

² COM(2019)0406, s. 4.

³ Roma inclusion measures reported under the EU framework for NRIS, SWD(2019) 320 final, del 1/2, s. 18.

⁴ Sakkunnigrapporter som utgår från framåtblickande aspekter av utvärderingen av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer efter 2020 *Considering the Diversity of the Roma population in a post-2020 EU-initiative for Roma equality and inclusion*, januari 2020, s. 16.

- J. De flesta av de romska befolkningsgrupperna, särskilt de i Central- och Östeuropa, lever i segregerade bosättningar, ofta i områden med stor miljöpåverkan. De är utestängda från samhället och utsätts för geografisk segregation, undermåliga förhållanden och generationsfattigdom. Enligt kommissionens rapport av den 5 september om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer (COM(2019)0406) har en tredjedel av de romska hushållen inte tillgång till rinnande vatten, bara drygt hälften har en vattentoalett inomhus eller en dusch, och 78 procent av romerna bodde i överbefolkade bostäder 2016. En av tio bor i en bostad som saknar elektricitet. Tillgängliga uppgifter och resultatindikatorer från representativa undersökningar från nio medlemsstater tyder på att bostadssituationen förblev i stort sett oförändrad mellan 2011 och 2016, med endast ett par förbättringar i tillgången till vatten och grundläggande faciliteter i vissa medlemsstater.
- K. Geografisk segregation är fortfarande en av de största utmaningarna när det gäller bostäder. 43 procent av romerna diskrimineras när de försöker köpa eller hyra en bostad och är inte tillräckligt medvetna om sina rättigheter i fråga om jämlikhet⁵. Om fastighetshandlingar och personhandlingar såsom personbevis och identitetskort saknas är det svårare att få tillgång till bostäder, offentliga tjänster eller viktiga statliga stödtjänster.
- L. Romerna har fått det ännu svårare på grund av covid-19-krisen, eftersom krisens ekonomiska och sociala konsekvenser har påverkat den romska befolkningen, särskilt kvinnor, och fördjupar de befintliga ojämlikheterna på alla prioriterade områden för integrering av romer. Romerna är ytterst utsatta för de negativa följderna av covid-19 och kommer att ha begränsad tillgång till hälso- och sjukvård, utbildning, sociala förmåner – inbegripet arbetslöshetsersättning – och andra eventuella åtgärder som syftar till att motverka coronavirusets effekter.
- M. Undermålig transportinfrastruktur och brist på offentliga administrativa organ och tjänster, framför allt utbildningsinstitutioner av hög kvalitet och hälso- och sjukvård, förvärrar de regionala skillnaderna och gettobildningen.
1. Europaparlamentet betonar att romerna är en av de största minoritetsgrupper i Europa som konfronteras med den högsta graden av fattigdom, strukturell diskriminering och social utestängning, och att deras grundläggande rättigheter, särskilt ekonomiska och sociala rättigheter, inte respekteras. Trots EU:s ekonomiska välstånd, och trots EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer och de åtgärder inom ramen för Sammanhållningsfonden som har införts under det senaste årtiondet med avseende på social integrering av romer, har romernas övergripande situation i EU stagnerat, och framstegen när det gäller bostäder, sysselsättning, utbildning och hälso- och sjukvård har varit begränsade. De lokala myndigheterna uppmanas att genomföra de nationella strategierna på ett effektivt sätt. Kommissionen uppmanas att föregå med gott exempel och införa en politik för integrering av romer på alla nivåer av sin politik, sina program och sina projekt för att förebygga diskriminering och bidra till att integrera romerna i våra samhällen. Kommissionen uppmanas att inbegripa olika sektorer och parter i arbetet med de nationella strategierna och främja romernas aktiva deltagande, från utarbetandet av strategierna till genomförandet.
2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fastställa bindande syften, åtgärder och

⁵ COM(2019)0406.

mål för medlemsstaterna, en tydlig tidsplan och tydliga och bindande krav på framsteg samt resultatindikatorer och tillräckliga medel för genomförandet av den kommande EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer. Parlamentet uppmanar de lokala myndigheterna att prioritera genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer.

3. Europaparlamentet påminner om sin resolution av den 12 februari 2019 om behovet av en förstärkt strategisk EU-ram för nationella strategier för integrering av romer efter 2020 och kraftfullare åtgärder mot antiziganism⁶. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas eftertryckligen att föreslå och åta sig att genomföra en ambitiös, heltäckande och bindande strategisk EU-ram för jämlikhet och social och ekonomisk rättvisa för romer och för att bekämpa antiziganism efter 2020, med konkreta gemensamma mål på EU-nivå och miniminormer som medlemsstaterna kan omsätta till nationella mål där landspecifika förhållanden är relevanta på så sätt att dessa mål syftar till att nå mer än miniminormerna, och att säkerställa att diskriminering på flera grunder, jämställdhetsintegrering och ett barnperspektiv behandlas på lämpligt sätt.
4. Europaparlamentet understryker behovet av att bryta den onda cirkeln av fattigdom för berörda romer genom att vidta effektiva riktade åtgärder från tidigast möjliga ålder, eftersom riktade åtgärder på alla utbildningsnivåer kan vara effektiva verktyg för att bekämpa fattigdom. Parlamentet betonar behovet av att stärka övergångarna till högre utbildningsnivåer samt stödja dessa åtgärder genom sociala investeringar.
5. Europaparlamentet efterlyser större uppmärksamhet mot de medlemsstater som har en ansevärd romsk befolkning och en historia av tämligen verkningslösa åtgärder. Parlamentet betonar att kommissionen bör övervaka och bättre stödja dessa medlemsstater och deras politik och åtgärder.
6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa inkluderande jämlikhet för den romska befolkningen – med särskild uppmärksamhet på kvinnor och flickor samt personer med funktionsnedsättning som drabbas av diskriminering på flera grunder – på alla områden i livet.
7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta rådets direktiv av den 2 juli 2008 om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning (COM/2008/0426).
8. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att inbegripa fattigdom, med särskild inriktning på barnfattigdom, social utestängning, antiziganism och icke-diskriminering som sektorsövergripande dimensioner i de fyra centrala områdena för EU:s strategi för romer och de nationella strategierna för integrering av romer, och på så sätt säkerställa att jämlikhet, hållbara sysselsättningsmöjligheter, inkluderande utbildning, bostäder av god kvalitet och lämplig hälso- och sjukvård bidrar till en övergripande förbättring av romernas välbefinnande, och att diskriminering på flera grunder, jämställdhetsintegrering och ett barnperspektiv behandlas på lämpligt sätt såväl i den strategiska EU-ramen för perioden efter 2020 som i de nationella strategierna för integrering av romer. Parlamentet uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att prioritera antagandet, översynen

⁶ Antagna texter, P8_TA(2019)0075.

och genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer i enlighet med den strategiska EU-ramen för tiden efter 2020, och att garantera att dessa strategier är nära kopplade till den allmänna politiken.

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa deltagande på lika villkor av romska organisationer i det civila samhället, experter och medlemmar från lokalsamhällena, särskilt de som är verksamma i lokala och regionala politiska debatter och i beslutsprocessen.
10. Europaparlamentet erkänner att man för att garantera den romska befolkningens sociala och ekonomiska rättigheter bör överväga en mer heltäckande strategi som bland annat stärker det institutionella erkännandet av den romska minoriteten som en social aktör och åstadkommer ett effektivt och organiserat deltagande av representativa organisationer inom det romska civila samhället, så att det blir möjligt för dem att på ett meningsfullt sätt delta i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av den ekonomiska och sociala politiken. Kommissionen uppmanas att betrakta romers delaktighet som en bindande gemensam kvalitetsstandard för en framtida strategisk EU-ram och de nationella strategierna, och att se till att finansiella och strukturella mekanismer säkerställer ett likvärdigt och kvalitativt deltagande.
11. Europaparlamentet understryker att sysselsättning banar väg för social integrering, och att etniska minoriteter därför måste ha möjlighet att fullt ut delta på arbetsmarknaden. Parlamentet framhåller att principen om samma status och lika lön för lika arbete måste tillämpas på alla arbetstagare.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett meddelande om riktlinjer och standarder för en diskrimineringsfri rekryteringspolicy för medlemsstater och arbetsgivare, inklusive rekommendationer om att anta jämlikhetsplaner på företagsnivå och i kollektivavtal på sektorsnivå, och att införa arbetsgrupper för mångfald på arbetsplatserna, bland annat för att motverka stereotyper, fördomar och negativa attityder, samt förebygga diskriminering i samband med rekrytering, befordran, lön och tillgång till utbildning. Parlamentet understryker att dessa handlingsplaner för jämlikhet även bör användas för att främja etnisk och kulturell mångfald på arbetsplatsen, utveckla interna bestämmelser mot rasism, rasismrelaterad diskriminering och rasismrelaterade trakasserier på arbetsplatsen, övervaka och granska rekryteringar, utveckling och bevarande av arbetskraft genom jämlikhetsarbete för att identifiera direkt eller indirekt diskriminerande praxis och anta korrigerande åtgärder för att minska ojämlikheten inom vart och ett av dessa områden, samt i detta syfte samla in jämlikhetsdata beträffande standarder för personlig integritet och grundläggande rättigheter.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att anta en gemensam EU-ram för insamling och analys av tillförlitliga och jämförbara uppdelade jämlikhetsuppgifter, i syfte att motverka diskriminering, även på sysselsättningsområdet. Parlamentet tillägger att detta bör inbegripa arbetsmarknadsindikatorer för att mäta jämlikhet, bland annat migranternas och minoritetsgruppers sysselsättningsstatus, under fullt beaktande av standarder för personlig integritet och grundläggande rättigheter.
14. Europaparlamentet betonar att de viktigaste frågorna att ta itu med när det gäller romers sysselsättning är en effektiv övergång från utbildning till den öppna arbetsmarknaden,

med tanke på att många romska barn och ungdomar skolkar och hoppar av skolan. Parlamentet betonar vikten av att motverka negativa stereotyper, som ofta är de största hindren för att få anställning. Parlamentet betonar hur viktigt det är att få bukt med olika former av odeklarerat arbete, diskriminering från arbetsgivarnas sida, att matcha efterfrågan på arbetskraft mot arbetskraftsutbudet och att ta itu med de allt fler romska ungdomar som inte deltar i utbildning.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att leva upp till sitt åtagande att anta en handlingsplan för att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och införliva integrering av romer som en indikator i den sociala resultattavlan. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att särskilt uppmärksamma den romska befolkningen för att återspegla dess särskilda situation och se till att man har tillgång till sysselsättning av god kvalitet, tillgång till anständigt arbete samt rimliga löner och arbetsvillkor, och säkerställa att system för socialt skydd och sociala tjänster är adekvata, tillgängliga och nyttjade av alla potentiella mottagare, och inkluderar allmän hälso- och sjukvård utan diskriminering, system för minimiinkomst och pensionsrättigheter.
16. Europaparlamentet påminner om att medlemsstaterna har vidtagit flera åtgärder för att förbättra de romska barnens närvaro i skolan, exempelvis gratis måltider och läroböcker i skolan samt ett utökat närvarokrav inom förskola och förskoleutbildning från en tidig ålder för alla barn. Parlamentet framhåller att detta är exempel på god praxis som bör upprätthållas.
17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att personer med romsk bakgrund utövar sin rätt till rörlighet och kan få tillgång till all nödvändig hälso- och sjukvård i den medlemsstat där de är bosatta. Parlamentet betonar att varken fattigdom eller en persons bosättningsstatus får utgöra ett hinder för tillgång till hälso- och sjukvård och sociala tjänster.
18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera i arbetsövervakning och klagomålsmekanismer som stöds av resurser som är tillgängliga och ändamålsenliga för alla arbetstagare, oavsett deras nationalitet eller uppehållsstatus, så att man skyddar arbetstagare mot repressalier från arbetsgivaren och skadliga följder samt stöder organisationer i det civila samhället när det gäller att tillhandahålla arbetstagarna information om deras rättigheter och om hur de kan utöva dem.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att återhämtningsplanen och den nya fleråriga budgetramen för 2021–2027 kopplas nära samman med EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och delaktighet, dess bindande mål och deras verkställighet genom de nationella strategierna för integrering av romer. Parlamentet understryker i detta syfte behovet av systematisk insamling av tillförlitliga data som delas upp efter kön och ålder för att utgöra underlag till behovs- och kontextanalyser och utarbeta riktlinjer när det gäller att fastställa mål och effektindikatorer för att säkerställa bästa möjliga resultat i form av en anpassning mellan behov och planering respektive budget, på både nationell nivå och EU-nivå.
20. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och rådet att ta itu med den ojämlika situation som romer utsätts för i EU inom ramen för Europeiska socialfonden+ (ESF+). Parlamentet påminner om sin resolution av den 4 april 2019 om förslaget till

Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+)⁷, som i artikel 4.1 viii innehåller det särskilda målet om att ”bekämpa diskriminering mot och främja socioekonomisk integrering av marginaliserade grupper, exempelvis romer”.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noggrant utvärdera effektindikatorerna för integrering av romer under perioden 2014–2020 och att identifiera bästa praxis samt eventuella brister. Parlamentet påminner om att övervakningen av romernas integrering skulle förbättras på grundval av ESF:s investeringsprioritering 9 ii, de relevanta särskilda målen i ESF:s och Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) operativa program och genom att använda ESF:s gemensamma resultatindikator för deltagare liksom programspecifika indikatorer och mål.
22. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen underlättar utbytet av bästa praxis mellan medlemsstaterna och övervakar situationen för att kunna tillhandahålla regelbundna bedömningar.
23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra företrädare från de romska befolkningsgrupperna, däribland ungdomar, delaktiga i samråds- och beslutsprocesser på både EU-nivå och nationell nivå.
24. Europaparlamentet påminner om att lokala och nationella myndigheter, starka partnerskap och åtaganden från lokala aktörer såsom lokala kommuner och skolinspektioner, är mycket viktiga för att skapa en hållbar integrering av romerna.
25. Europaparlamentet understryker behovet av ett snabbt och grundligt åtagande från de berörda statliga myndigheternas sida om att minska segregeringen av romska elever i skolorna, öka deras deltagande i hela utbildningens livscykel och säkerställa samma kvalitet och inkluderande grundutbildning för alla. Parlamentet beklagar att en felaktig diagnos av särskilda utbildningsbehov hos romska barn fortfarande är gängse diskriminerande praxis, något som leder till att ett oproportionellt stort antal romska barn går i ”specialskolor” och att de därigenom skiljs från det allmänna skolsystemet och ofta får sämre utbildning. Parlamentet påminner om de beslut som fattats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och de överträdelseförfaranden som avser diskriminering av romer i tre medlemsstater: Tjeckien (2014), Slovakien (2015) och Ungern (2016). Parlamentet anser att det under de senaste åren har skett begränsade eller obefintliga förbättringar trots kommissionens ansträngningar. Kommissionen uppmanas att utvärdera respektive korrigerande åtgärder och deras konsekvenser för romska barn och att – om dessa åtgärder anses vara otillräckliga och inte nog verkningsfulla – hänskjuta dessa fall till Europeiska unionens domstol.
26. Europaparlamentet påminner om vikten av de romska lärarnas roll och deras närvaro i utbildningsorganen när det gäller att bidra till arbetet med att minska segregeringen och uppmuntra romer att delta i program för livslångt lärande och vuxenutbildning. Parlamentet rekommenderar att romer ska erbjudas fortbildning och sysselsättas som mentorer för unga och skolmedlare för att stödja övergången från utbildning till arbetsmarknad. Parlamentet understryker behovet av att mer uttryckligt göra romer föremål för en aktiv arbetsmarknadspolitik, inbegripet ungdomsgarantin, och systematiskt övervaka och bekämpa diskriminering när det gäller tillträde till arbetsmarknaden och på arbetsplatsen. Parlamentet ser gärna att offentliga

⁷ Antagna texter, P8_TA(2019)0350.

arbetsförmedlingar utbildas i hur man når ut till och hanterar marginaliserade grupper.

27. Europaparlamentet efterlyser en omarbetad gemensam jordbrukspolitik som skulle möjliggöra och främja innovativa former av jordbruksarbete, inklusive sociala kooperativ för romska befolkningsgrupper, och som även skulle kunna spela en viktig roll när det gäller att skapa ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem. Parlamentet betonar att sådana åtgärder skulle bidra till förverkligandet av målen för den europeiska gröna given. Parlamentet efterlyser främjande och utbyte av bästa praxis inom denna domän i medlemsstaterna.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla samordnade strategier för att integrera romska barn i samhället. Parlamentet efterlyser därför ett skyndsamt antagande av den europeiska barngarantin i ESF+ med öronmärkta resurser för att stödja arbetet med att hjälpa en hel generation ut ur fattigdom.
29. Europaparlamentet understryker att hinder för hälso- och sjukvårdstjänster och brist på grundläggande hälsomedvetenhet bidrar till den utbredda segregeringen av romska elever i skolorna. Det finns en utbredd antiziganism i de samhällen där romerna lever, och romerna utsätts även för strukturella nackdelar i samband med inskrivningar i förskolan. Dessutom drabbas romerna av social utestängning. Allt detta sammantaget orsakar segregerade skolor och diskriminering av romska barn och leder till en ond cirkel av arbetslöshet och fattigdom. Parlamentet betonar att man därför måste ta itu med dessa bakomliggande orsaker, samtidigt som det är ytterst viktigt att öka medvetenheten.
30. Europaparlamentet välkomnar de insatser som vissa medlemsstater har gjort genom att de antagit lagstiftningsverktyg för att säkra överensstämmelse mellan kvalitet och jämlikhet inom utbildning, samtidigt som de har infört en inkluderande utbildning. Parlamentet konstaterar att syftet med dessa åtgärder är att i så stor utsträckning som möjligt integrera romska barn och alla andra missgynnade grupper i utbildningssystemet, från förskoleverksamhet till gymnasiet, vilket är en förutsättning för ett barns personliga utveckling och framtida karriär.
31. Europaparlamentet påminner om att den allmänna opinionen om romska medlare och stödprogram för hälso- och sjukvård är positiv, till exempel när det gäller att underlätta romernas tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster, förbättra deras tillgång till hygien och sanitetära anläggningar, och tillgodose specifika hälsobehov hos romska kvinnor. Parlamentet understryker att romska hälsomedlarprogram i Bulgarien, Rumänien och Slovakien har stärkts av sina respektive regeringar och att utvärderingar av dem visar på positiva förändringar, dvs. minskat diskriminerande beteende från vårdgivare och färre andra hinder som står i vägen för tillgång till hälso- och sjukvård utöver utbildningsverksamhet som är inriktad på olika befolkningsgrupper. Parlamentet understryker dock att utvärderingen av sådana program visar att det finns ett behov av att gå vidare till nya och mer effektiva strategier, från romska medlare till institutionella reformer som motverkar institutionell diskriminering i ett system⁸.
32. Europaparlamentet understryker hur viktigt det är att stödja föräldrarnas delaktighet i skol- och utbildningsverksamhet och att öka deras medvetenhet om betydelsen av

⁸ Fresno JM, Lajčáková J, Szira J, Mačáková S, Karoly M, Rossi M, "A meta-evaluation of interventions for Roma inclusion", Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2019.

förskoleutbildning och av barnets inskrivning och närvaro i skolan. Parlamentet beklagar att romska barn i vissa medlemsstater fortfarande har begränsad tillgång till förskoleutbildning och barnomsorg. Parlamentet beklagar att EU och medlemsstaterna är långt ifrån att uppnå målen i EU-ramen för integrering av romer.

33. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att de behöriga regionala och lokala myndigheterna, tillsammans med berörda aktörer från det civila samhället och näringslivet, genomför en sysselsättnings- och socialpolitik som är inriktad på romer och övervakar dess resultat, samtidigt som man inte utesluter andra samhällsgrupper i liknande situationer. Medlemsstaterna uppmanas dessutom att anta åtgärder för att motverka stereotyper och antiziganism på arbetsmarknaden, göra egenmakt för romska arbetssökande till en prioritering för offentliga arbetsförmedlingar och arbetsgivare, och jämsides med detta erbjuda stöd i samband med arbetsförmedling i form av yrkesutbildning, praktik som inbegriper IT- och språkutbildning och främjande av entreprenörsfärdigheter. Parlamentet understryker de offentliga arbetsförmedlingarnas viktiga uppgift att främja romers sysselsättning inom den offentliga förvaltningen och nå ut till missgynnade romska arbetssökande.
34. Europaparlamentet betonar vikten av att främja tillgång till allmän utbildning, högre utbildning, lärlingsutbildning och yrkesutbildning för romer, i syfte att gynna deras ekonomiska och sociala integrering. Parlamentet anser att yrkesutbildning fortfarande inte är tillräckligt erkänt som en prioritering och en lösning som erbjuder ett sätt att mobilisera och skapa möjligheter för romer. Medlemsstaterna uppmanas att se till att yrkesutbildningssystemen med inriktning på romer återspeglar deras specifika situation, liksom de ökade kraven på arbetsmarknaden. Parlamentet påminner om att i takt med att Europas medborgare blir allt äldre så uppstår det brist på yrkesarbetare, och därför bör unga romer inte ses som en börda, utan som en möjlighet och potentiell framtida arbetskraft. Medlemsstaterna uppmanas att uppmuntra ett ökat engagemang hos företagen, särskilt på lokal nivå, och att överväga stöd till utveckling av sociala företag för att skapa hållbara arbetsplatser för romer, med fokus på de romska kvinnorna.
35. Europaparlamentet understryker att romerna ofta har osäkra arbetsvillkor eller atypiska anställningsförhållanden. Parlamentet anser bestämt att det nya europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) bör riktas mot de mest utsatta i medlemsstaterna.
36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att harmonisera EU-lagstiftningen med FN:s rättsliga ram om människans rätt till vatten och utöka tillämpningsområdet för vattenrelaterade direktiv så att de även inbegriper problem med tillgänglighet till vattenförsörjning och vattentjänster till rimliga priser. Kommissionen uppmanas att utveckla indikatorer och övervakningsmekanismer för social rättvisa när det gäller tillgång till vatten och sanitet i medlemsstaterna, att ge EU:s byrå för grundläggande rättigheter i uppdrag att göra en årlig insamling av data och att öronmärka medel för att få bukt med den begränsade tillgången till vatten- och sanitetförsörjningstjänster för socialt utestängda grupper och grupper som diskrimineras på grund av sin etnicitet.
37. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att agera samfällt för att medvetandegöra och informera allmänheten om integreringen av romerna.
38. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att minimera effekterna av covid-19-

pandemin i romernas överbefolkade och omänskliga bostäder genom att legalisera deras informella bosättningar, investera i infrastruktur och förbättrade bostäder inom nyligen legaliserade informella bosättningar samt tillhandahålla tillräckligt många lämpliga lägerplatser för romer som inte är bofasta. Medlemsstaterna uppmanas att, som ett alternativ, tillhandahålla permanenta, anständiga, överkomliga och miljösäkra bostäder som inte är segregerade för romer som för närvarande lever i informella bosättningar.

39. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att under covid-19-krisen anta åtgärder för att motverka brist på vatten, lämplig sanitet, elektricitet och välbehövad infrastruktur i fattiga romska samhällen. Medlemsstaterna uppmanas att till fullo inkludera romska bosättningar i desinfektionsåtgärder, att förbjuda att grundläggande allmännyttiga tjänster dras in under pandemin, att överväga att subventionera konsumtionskostnaderna för de mest utsatta och dem som har förlorat sina inkomster, eller att frysa betalningar fram till dess att perioden för återhämtningsplanen är över, att ge ekonomiskt stöd till ensamstående föräldrar/ensamstående mödrar för barnomsorg, hyra och andra hushållsutgifter, för att mildra den ekonomiska påfrestningen, särskilt mot bakgrund av förlorade arbetstillfällen.
40. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att inga romer lämnas på efterkälken som en följd av covid-19-krisen, genom att stödja utsatta romska arbetstagare, särskilt kvinnor och ensamstående föräldrar, och genom att integrera särskilda bestämmelser och indikatorer för romer i genomförandet av europeiska instrument för tillfälligt stöd (t.ex. SURE och fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead)).
41. Europaparlamentet påminner om att direktivet om likabehandling oavsett ras⁹ ger skydd och garantier för likabehandling i fråga om tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, inklusive bostäder, vilket i första hand ingår i de nationella och regionala myndigheternas behörighet. Parlamentet understryker att kränkningar av romernas rätt till en bostad och bristfällig tillgång för romer till bostäder och allmännyttiga tjänster får negativ inverkan på utbildning-, sysselsättnings- och hälsoreultatet och även inverkar negativt på den övergripande sociala integreringen. Parlamentet betonar att man behöver säkerställa ett korrekt och effektivt införlivande och lämpligt genomförande av direktivet.
42. Europaparlamentet betonar att det är viktigt att redan från början göra romerna delaktiga i processen när det gäller riktade bostadsinsatser. Parlamentet föreslår att bostadspolitiken bör bygga på tanken med kostnadsfördelning eller mottagarbidrag för bostäder och inrättningar. Romska mottagare skulle i så fall kunna organisera sig för att utveckla sina egna initiativ och delta i planeringen av sina egna bosättningar¹⁰.
43. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att motverka rumslig segregation och engagera romska stödmottagare i utformningen och genomförandet av bostadsprojekt, för att minska och förhindra tvångsavhysningar, ta itu med problemet med hemlöshet samt tillhandahålla tillräckligt många lämpliga lägerplatser för romer som inte är bofasta. Parlamentet påpekar att geografisk isolering och bostadssegregation håller

⁹ Artikel 3.1 h i rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, 19.7.2000, s. 22).

¹⁰ A Meta-Evaluation of Interventions for Roma Inclusion (en metautvärdering av insatser för integrering av romer), Gemensamma forskningscentrumet, 2019, Europeiska unionens publikationsbyrå.

medlemmar av etniska minoriteter borta från anständigt arbete, oavsett vilka kvalifikationer de har. Parlamentet konstaterar att det är av central betydelse att hitta lösningar på problemet med avhysningar genom att engagera olika institutioner, samtidigt som åtgärder för att ta itu med bostadsfrågan för romer bör integreras i mer omfattande nationell verksamhet och lagstiftningsinitiativ som är inriktade på subventionerat boende eller stödprogram. Parlamentet påpekar att inga avhysningar bör äga rum utan att man i gengäld erbjuder en standardbostad av god kvalitet och till överkomligt pris i en desegregerad omgivning med tillgång till offentliga tjänster. Parlamentet betonar det akuta behovet av offentliga investeringar för att överbrygga segregeringen.

44. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta upp geografiska skillnader, bostadssegregering och de omfattande och mångahanda formerna av nackdelar i planeringen, styrningen, genomförandet och övervakningen av åtgärder för att integrera romer, eftersom territoriella strategier kan vara relevanta i planeringen och genomförandet av åtgärder för social integrering. Medlemsstaterna rekommenderas att öka sina ansträngningar när det gäller att ge tillgång till säkert dricksvatten, sanitet, avloppssystem och rätt till en dräglig levnadsstandard samt rätt till en sund och säker miljö. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att säkerställa integrering av politik för att motverka antiziganism i alla dess former och att erkänna miljödiskriminering som ett särskilt uttryck för antiziganism. Parlamentet rekommenderar att miljön integreras i ramen för tiden efter 2020, och uppmanar kommissionen att ta itu med de olika formerna av diskriminering på miljöområdet.
45. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att göra ytterligare insatser för att anpassa den europeiska planeringsterminen, ESF+ och alla EU-fonder för perioden 2021–2027 till de nationella strategierna för integrering av romer och den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att offentligt redovisa den andel av deras nationella budgetar som öronmärks för detta ändamål, och att offentliggöra en förteckning över finansierade projekt.
46. Europaparlamentet fördömer alla former av diskriminering i samband med uthyrning av bostäder eller jobbansökningar. Parlamentet påminner därför medlemsstaterna om deras skyldighet enligt direktivet om likabehandling oavsett ras att utse ett särskilt organ för främjande av likabehandling av alla personer utan åtskillnad på grund av ras eller etniskt ursprung. Medlemsstaterna uppmanas att stärka oberoendet, resurserna, mandatet och befogenheterna för sina nationella organ för främjande av likabehandling för att öka kampen mot diskriminering av romer, däribland institutionell diskriminering, genom att genomföra kommissionens rekommendation om standarder för organ för främjande av likabehandling¹¹.
47. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta itu med problemen med bostäder och hemlöshet genom sådana åtgärder som att utveckla de subventionerade bostäderna, främja en icke-diskriminerande tillgång till subventionerat boende eller genom att stödja framgångsrika projekt såsom mikrolån till romska familjer. Parlamentet framhåller den lovande strategin med ”bostad först”-initiativ för att förebygga och bekämpa hemlöshet. Medlemsstaterna rekommenderas att överväga att övergå från en trappmodell för tillhandahållande av tjänster till bostadsinriktade tjänster, som kompletterar

¹¹ EUT L 167, 4.7.2018, s. 28.

tillhandahållandet av bostäder med åtföljande stöd som omfattar sysselsättning, utbildning, hälsa och samhällsutveckling. Medlemsstaterna uppmanas att inrikta sig på politik som stöder människor som lever i fattigdom, däribland romer, så att de kan få tillgång till vanliga och anständiga arbetstillfällen. Medlemsstaterna uppmanas att särskilt rikta in sig på ungdomar, så att de fullföljer sin gymnasieutbildning.

48. Europaparlamentet konstaterar att särskilda finansieringsprioriteringar för romer infördes i förordningen om gemensamma bestämmelser¹² och att landspecifika rekommendationer med anknytning till inkludering av romer blev ett krav för beviljande av medel för att främja dem. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att säkerställa att dessa förändringar utmynnar i specifika projekt som gynnar romerna på ort och ställe¹³, oavsett regionkategori. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka genomförandet av strategierna vid regelbundna möten med medlemsstaterna och offentliggöra rapporter om fördelning av medel i denna riktning. Kommissionen uppmanas att undersöka orsakerna till den låga nyttjandegraden i vissa medlemsstater, i överensstämmelse med Europeiska revisionsrättens rekommendationer till medlemsstaterna och kommissionen i dess särskilda rapport¹⁴.
49. Europaparlamentet beklagar den svaga kopplingen mellan tillgängliga finansieringsverktyg och strategiska planer och mål som rör socioekonomisk utveckling och integrering av romer. Medlemsstaterna uppmanas att införa effektiva övervaknings- och tillsynsmekanismer för att se till att program för integrering, däribland sådana som omfattas av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), används på rätt sätt och inte missbrukas. Parlamentet betonar att det är särskilt viktigt med övervakning för att planera och motverka potentiella risker för ett framgångsrikt genomförande av eventuella insatser, och att det stöder ytterligare evidensbaserade politiska initiativ och mer effektiv målinriktning och resursfördelning. Parlamentet påminner om att revisionsrätten 2016 konstaterade att ESI-fonderna fördelades mellan medlemsstaterna enligt indikatorer som inte var specifikt relaterade till den romska befolkningsgruppen, samt ansåg att dessa indikatorer inte var det lämpligaste sättet att fastställa hur stor EU-finansiering som varje medlemsstat ska få till integrering av romer. Parlamentet betonar vikten av utvärderingsmetoder för kontrafaktisk inverkan, för att minska gapet mellan politiska ramar och genomförande på fältet.
50. Europaparlamentet anser att integrering fortfarande är relevant, eftersom enbart riktade åtgärder inte är tillräckligt effektiva. Parlamentet betonar därför behovet av att ytterligare integrera den romska aspekten i politiska åtgärder på både EU-nivå och nationell nivå.

¹² Bilaga XI om förhandsvillkor, del I: Tematiska förhandsvillkor, investeringsprioritering 9.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden och om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden, EUT L 347, 20.12.2013, s. 320.

¹³ Anna Mirga-Kruszelnicka, *Revisiting the EU Roma Framework: Assessing the European Dimension for the Post-2020 Future*, Open Society Institute, juni 2017, s. 17.

¹⁴ Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 14/2016 *EU:s politiska initiativ och ekonomiska stöd till integrering av romer: stora framsteg har gjorts under det senaste årtiondet men det krävs ytterligare ansträngningar på fältet*, 2016.

51. Europaparlamentet konstaterar att överföring av insatser från ett land till ett annat inte är en mekanisk process, för även om målen, arbetsmetoderna och verktygen kan vara överförbara, så måste strategier och processer anpassas till lokala förhållanden och villkor som kan avse institutionell kapacitet, stöd från olika aktörer eller lokala sammanhang. Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas därför att på lämpligt sätt använda sig av utvärderingsmetoderna för kontrafaktisk inverkan och att jämföra och förklara medlemsstaternas olika resultat.
52. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att öka insatserna inom data och forskning för att bättre identifiera och förstå problemet med diskriminering på flera grunder. Parlamentet uppmanar kommissionen att bevaka de mångfasetterade aspekterna av fattigdom och social utestängning för romska befolkningsgrupper under användning av Eurostats kombinerade indikator för personer som löper risk för fattigdom eller social utestängning.
53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skapa innovativa, genomslagsinriktade och databaserade metoder som ska användas som en direkt ingång till nästa generations program (2021–2027 InvestEU-programmet och ESF+-programmet) och strategier (främst strategin för romernas jämlikhet och integrering).
54. Europaparlamentet understryker att konsekvenserna av covid-19-pandemin drabbar de mest nödlidande som allra hårdast, vilket inbegriper romska befolkningsgrupper i hela Europa. Parlamentet betonar att EU måste fokusera på medborgarnas akuta behov och ge snabba och lämpliga svar på de befintliga problemen för att stärka sammanhållningen, öka förtroendet för EU-institutionerna och visa i praktisk handling att man stöder de europeiska värdena, framför allt genom att agera solidariskt. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att utvärdera covid-19-pandemins inverkan på situationen för romska befolkningsgrupper och att överväga att vidta verkningfulla åtgärder. Parlamentet välkomnar den föreslagna förstärkningen av fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt i syfte att stödja de mest behövande. Parlamentet beklagar att covid-19-pandemin kan leda till nedskärningar i nästa fleråriga budgetram för 2021–2027, vilket kommer att få en negativ inverkan på de civilsamhällesorganisationer som för romernas talan och följaktligen kommer att påverka deras uppsökande arbete.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	23.6.2020						
Slutomröstning: resultat	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">46</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">5</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> </table>	+:	46	-:	5	0:	3
+:	46						
-:	5						
0:	3						
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Andrea Bocskor, Milan Brglez, Sylvie Brunet, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Heléne Fritzon, Helmut Geuking, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ádám Kósa, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Radka Maxová, Sandra Pereira, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský						
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Anna Júlia Donáth, José Gusmão, Pierfrancesco Majorino, Kim Van Sparrentak						

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

46	+
EPP	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Helène Fritzon, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Pierfrancesco Majorino, Manuel Pizarro, Marianne Vind
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Anna Júlia Donáth, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne
VERTS/ALE	Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Kim Van Sparrentak, Tatjana Ždanoka
ECR	Helmut Geuking, Elżbieta Rafalska, Beata Szydło, Margarita de la Pisa Carrión, Lucia Ďuriš Nicholsonová
GUE/NGL	Leila Chaibi, José Gusmão, Sandra Pereira, Nikolaj Villumsen
NI	Daniela Rondinelli

5	-
ID	Nicolaus Fest, France Jamet, Elena Lizzi, Guido Reil, Stefania Zambelli

3	0
EPP	Andrea Bocskor, Ádám Kósa
RENEW	Radka Maxová

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

23.6.2020

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över rapporten om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer: bekämpning av negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund i Europa (2020/2011(INI))

Föredragande av yttrande: Peter Pollák

FÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet noterar att under de gångna åren har man i vissa medlemsstater endast gjort begränsade framsteg i utbildningen av socialt missgynnade romska barn vilket framför allt beror på bristen på politisk vilja samt antiziganism, vilket gör att klyftan mellan romska och icke-romska elevers och studenters studieresultat fortfarande är stor. Parlamentet påminner om att det är mycket viktigt att ge romska barn en likvärdig start i livet för att bryta den cirkel som skapas då fattigdom överförs från en generation till en annan. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ha en helhetssyn inom alla politikområden och se till att utbildning av romska barn blir en prioriterad fråga på regeringarnas dagordningar för att på ett effektivt sätt bekämpa den fattigdom, sociala utestängning och antiziganism som de utsätts för.
2. Europaparlamentet påminner om att romska elever är EU-medborgare och att de därför har samma rättigheter och skyldigheter som andra EU-medborgare och bör ha rätt till lika möjligheter och ges en allmän högkvalitativ utbildning som är inkluderande på alla nivåer. Parlamentet påminner om att det i vissa medlemsstater fortfarande är vanligt att romska elever segregeras i särskilda skolor eller klasser, även i de ordinarie skolsystemen, trots att det finns lagstiftning och politik mot diskriminering. Parlamentet insisterar på att effektiva strategier mot segregering, som bygger på riktmärken för segregering och utbyte av bästa praxis om inkluderande och interkulturell utbildning, bör införas, särskilt i EU-medlemsstater med en stor romsk befolkning. Parlamentet påminner om att de romska lärarnas roll när det gäller att motverka segregering är mycket viktig, och betonar behovet av att undervisande personal ges utbildning som ökar medvetenheten och motverkar diskriminering, i syfte att på ett effektivt sätt avskaffa antiziganism inom utbildningssektorn.

3. Europaparlamentet rekommenderar, med tanke på att en högkvalitativ förskoleverksamhet är viktig och känd för att korrelera med bättre läranderesultat och lägga grunden för senare socialt deltagande, att utbildningen av utsatta romska elever påbörjas så tidigt som möjligt, helst redan vid tre års ålder, med hänsyn till omständigheterna i varje medlemsstat, genom att låta dem omfattas av förskoleverksamhet och barnomsorg som är ekonomiskt överkomlig, tillgänglig och inkluderande. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att utveckla och genomföra strategier och program som syftar till att underlätta romernas tillgång till barnomsorg, skolor och universitet, vilket är en förutsättning för personlig utveckling och karriärutveckling, och påminner om att fritidsaktiviteter, såsom idrott eller konstnärlig verksamhet, är ett utmärkt sätt för att inkluderas.
4. Europaparlamentet insisterar på att romska barn bör gå kvar i skolan, åtminstone tills de har slutfört sin gymnasieutbildning. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att säkerställa tillräcklig finansiering så att politiken för allmän utbildning kan stärka skolors och lärares kapacitet att på lämpligt sätt tillgodose romska elevers lärandebehov. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka sin strategi för att ytterligare minska antalet romska barn som slutar skolan i förtid och som går om årskurser, framför allt genom att analysera de åtgärder som har störst framgång, underlätta utbytet av bästa praxis mellan medlemsstaterna och lyfta fram romers framgångar i Erasmus +. Parlamentet betonar behovet av att tillhandahålla stöd till familjer och lämplig lärarutbildning samt tidigt och regelbundet stöd till romska elever och studenter, inklusive lärandeaktiviteter efter skoltid.
5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att underlätta övergången mellan olika utbildningsvägar ända upp till eftergymnasial utbildning, genom att tillhandahålla adekvat studie- och yrkesvägledning och stödprogram samt erbjuda handledning i egenmakt inför övergången från skola till arbetsliv och ekonomiskt stöd i form av stipendium, bidrag och lån så att romska ungdomar får de kvalifikationer – inklusive digital och entreprenörmässig kompetens – som de behöver för att effektivt integreras i samhället och på arbetsmarknaden.
6. Europaparlamentet påminner om det akuta behovet av att romska föräldrar involveras i varje nivå av deras barns skolgång. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att utarbeta program som syftar till att inkludera romska föräldrar i deras barns skolgång och utbildningsmässiga och personliga utveckling. Parlamentet betonar att medlemsstaternas möjlighet att se till att romska föräldrar är involverade är starkt beroende av flera faktorer, både samhälleliga och ekonomiska, och begär särskilt stöd – när det gäller hälsointegritet, skolmat och kläder – för romska familjer som står inför ekonomiska, sociala och medicinska problem eller bostadsproblem.
7. Europaparlamentet betonar att romska elever drabbas oproportionerligt hårt av de åtgärder som vidtas inom ramen för den nuvarande covid-19-pandemin, eftersom de allra flesta lever i fattiga och marginaliserade bostadsområden och saknar tillgång till distansutbildning eller hemundervisning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna med kraft att undvika en total kollaps av dessa romska barns utbildning, och se till att de får samma kvalitativa utbildning som andra elever.
8. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att främja språket romani, den romska kulturen och den romska historien i läroplanerna som en strategi för att

bekämpa diskriminering, minska negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund och öka deras sociokulturella integration.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Slutomröstning: närvarande ledamöter	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matic, Dace Melbärde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Pernando Barrena Arza, Loucas Fourlas, Ibán García Del Blanco

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	22.6.2020
Slutomröstning: resultat	+: 25 -: 3 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Pernando Barrena Arza, Loucas Fourlas, Ibán García Del Blanco

9.7.2020

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KVINNORS RÄTTIGHETER OCH JÄMSTÄLLDHET MELLAN KVINNOR OCH MÄN

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över betänkandet om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer: bekämpning av negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund i Europa (2020/2011(INI))

Föredragande av yttrande: Lívía Járóka

FÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

- A Romerna är Europas största etniska minoritet, och omkring 6 miljoner människor med romsk bakgrund lever i EU. Merparten av dem är medborgare i en medlemsstat. Begreppet ”romer” omfattar olika folkgrupper, däribland romer, zigenare, resandefolk, manoucher, ashkalier, sinter och boyash. Varje person i EU har samma rätt och skyldighet att bli en fullvärdig, aktiv och integrerad samhällsmedlem, men statistiken visar att romer fortfarande är berövade sina mänskliga rättigheter i Europa och att omkring 80 % av befolkningen med romsk bakgrund lever under sitt lands gräns för fattigdomsrisk. Romerna är en del av Europas kultur och värden och har bidragit till EU:s kulturella rikedom, mångfald, ekonomi och gemensamma historia. Skyddet och stärkandet av de nationella minoriteternas kulturarv i medlemsstaterna spelar en avgörande roll för den sociala sammanhållningen. Människor med romsk bakgrund måste kunna delta fullt ut och ha verklig möjlighet att påverka planeringen, genomförandet, utvärderingen och övervakningen av åtgärderna för att förbättra deras situation.
- B. Kvinnor och flickor med romsk bakgrund utsätts ofta för olika former av diskriminering kopplad till antiziganism och sexism och för skadliga stereotyper, både av samhället i stort och inom den egna befolkningsgruppen. Dessa kvinnor och flickor utgör en av de mest missgynnade grupperna i medlemsstaterna, och de lever i bristfälliga bostättningar med ojämlig tillgång till och särskilda hinder för utbildning, arbete, hälso- och sjukvård, rinnande vatten och sanitet. De tillhör dessutom de grupper som har drabbats hårdast av covid-19-pandemin.
- C. Den romska befolkningsgruppen är en minoritet som riskerar social utestängning på

grund av ojämlik tillgång till utbildning eller låga utbildningsnivåer, vilket leder till brist på de kvalifikationer som behövs på arbetsmarknaden och därmed till en sämre livs- och hälsosituation. Skolföräldrar och andelen unga som har högst grundskoleutbildning och som varken arbetar eller studerar är mycket högre bland romerna än bland genomsnittet. 68 % av romerna har högst grundskoleutbildning, vilket går på tvärs med Europa 2020-målet att minska andelen ungdomar med högst grundskoleutbildning till 10 %. Endast 18 % av barnen med romsk bakgrund fortsätter till högre utbildning. Det behövs bättre utbildningsstöd, karriärplanering och attitydförändringar bland skolpersonalen, så att romska elever får stöd för sin yrkeskompetens och tillträde till arbetsmarknaden.

- D. 72 % av alla unga kvinnor med romsk bakgrund i åldern 16–24 år varken arbetar eller studerar. Samma siffra för unga män med romsk bakgrund är 55 %. 28 % av alla kvinnor med romsk bakgrund som ingick i EU-Midis II-undersökningen anger ”hushållsarbete” som sin huvudsakliga verksamhet, jämfört med 6 % av alla män. Denna andel är hög för kvinnor med romsk bakgrund jämfört med kvinnor i befolkningen i allmänhet⁴⁹. Könssstereotyper, traditioner och patriarkala strukturer skadar kvinnor och män, hindrar kvinnors rättigheter och uppnåendet av jämställdhet och får aldrig användas som ursäkt för våld eller förtryck. Det är mycket viktigt att redan från tidig ålder använda utbildningsverktyg för jämställdhetsanpassad utbildning för att motverka stereotyper.
- E. En stor del av den romska befolkningen blir självständig och bildar familj i väldigt ung ålder. Unga romska kvinnor som bor med sina familjer i bristfälliga boställningar löper stor risk för utestängning och marginalisering. Detta fenomen måste förstås och hanteras genom jämställdhetsorienterade åtgärder tillsammans med romerna. Det finns ett behov av riktade och jämställdhetsorienterade satsningar särskilt på unga kvinnor och män med romsk bakgrund som gifter sig, lämnar skolan och börjar arbeta i tidig ålder och som därmed får lågkvalificerade jobb med små möjligheter till personlig utveckling. Rådgivning, familjens roll och kunskap om sexuella och reproduktiva rättigheter när det gäller att stödja unga familjer med romsk bakgrund är därför av avgörande betydelse och förutsätter ett kulturellt anpassat arbete baserat på grundläggande kunskaper om kulturella skillnader och traditioner mellan romsk kultur och traditionell kultur.
- F. Kvinnor med romsk bakgrund löper särskilt stor risk att drabbas av fattigdom, social utestängning och svåra förhållanden. De saknar tillgång till bostäder och utbildning, har betydligt lägre sysselsättningsgrad, både jämfört med romska män och befolkningen i stort, och deras hälsorättigheter kränks alltjämt. De särskilda behoven hos hbtqi-personer med romskt påbrå, romska kvinnor med funktionsnedsättning och äldre romer är fortfarande långtifrån tillgodosedda.
- G. Kvinnor med romsk bakgrund uppger mycket lägre sysselsättningsgrad (16 %) än män med romsk bakgrund (34 %). Som jämförelse kan nämnas att det alltjämt finns en betydande skillnad inom den allmänna befolkningen, men denna skillnad är inte lika stor som den är bland människor med romsk bakgrund – 71 % av männen är anställda, jämfört med 57 % av kvinnorna⁵⁰.
- H. Tillgång till hälso- och sjukvård är av särskild betydelse för kvinnor, i synnerhet en

⁴⁹ Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering, FRA (2016).

⁵⁰ Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering, FRA (2016).

säker och snabb tillgång i god tid till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), vilket är en förutsättning för att man ska uppnå jämställdhet.

- I. Det finns många människor med romsk bakgrund som är bosatta på västra Balkan och som har sämre förväntad livslängd, hälsa, utbildning, sysselsättning och situation än människor som bor i EU.
 - J. Kvinnor med romsk bakgrund utestängs konsekvent från ett meningsfullt deltagande i samhällslivet och demokratin, och de saknar representation i både europeiska och nationella parlament och på både regional och lokal nivå. Det är mycket viktigt att stödja främjandet av jämställdhet och jämlikhet för minoriteter i den romska befolkningen. Principen om jämställdhetsintegrering måste tillämpas vid planering, genomförande, utvärdering och övervakning av åtgärder för att förbättra romernas situation.
 - K. Principerna om icke-diskriminering och jämlikhet är grundläggande värden som fastställs i fördraget om Europeiska unionen och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Människor med romsk bakgrund har särskilt svårt att få tillgång till offentliga tjänster när det gäller sysselsättning, bostäder och utbildning, ända från förskolestadiet. Denna diskriminering får ännu större konsekvenser för kvinnor, eftersom de ofta måste åta sig en stor del av hushållsuppgifterna. De särskilda behoven hos personer som utsatts för diskriminering på grund av sexuell läggning är fortfarande långtifrån tillgodosedda.
 - L. Det romska samfundet har drabbats hårt av de ekonomiska och sociala konsekvenserna av covid-19-krisen. Många romer har förlorat sina dagliga inkomstkällor och fått sämre tillgång till sociala förmåner, som ofta har försvårats av karantänåtgärderna. Antalet hatbrott och fall av diskriminering av romska medborgare har ökat i vissa områden under pandemin och utgör en oproportionerlig risk för kvinnor och flickor.
1. Europaparlamentet beklagar den allvarliga bristen på framsteg när det gäller egenmakt och integration av romska kvinnor sedan antagandet av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020.
 2. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att se till att kvinnor och flickor med romsk bakgrund inkluderas i genomförandet av strategin för jämställdhet och i alla skeden av utformningen av politiken inom alla EU:s politikområden, inbegripet EU:s återhämtningsplan och den förstärkta fleråriga budgetramen 2021–2027, i överensstämmelse med den sektorsövergripande principen om intersektionalitet. Kommissionen uppmanas att garantera jämställdhetsperspektivet i en ambitiös EU-ram för integrering av romer efter 2020. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att inkludera och integrera ett jämställdhets- och barnorienterat förhållningssätt baserat på en analys av behoven hos kvinnor och barn med romsk bakgrund och riktade insatser med fokus på kvinnors rättigheter med romsk bakgrund, egenmakt och jämställdhetsintegrering i de kommande nationella strategierna för integrering av romer.
 3. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att uppnå verkningsfulla resultat vid genomförandet av lokala åtgärder till stöd för de nationella strategierna på följande fyra nyckelområden: tillgång till utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och bostäder. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaternas regeringar, de lokala myndigheterna och, i förekommande fall, EU:s institutioner att involvera romska

kvinnor, genom kvinnoorganisationer, romska icke-statliga organisationer och relevanta aktörer, i utarbetandet, genomförandet, utvärderingen och övervakningen av de nationella strategierna och skapa kopplingar mellan jämställdhetsorgan, kvinnorrättsorganisationer och strategier för social delaktighet för att bygga upp förtroendet med lokalsamhällena och säkerställa lyhörddhet för lokala förhållanden. Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen att behandla jämställdhet på ett konsekvent sätt vid genomförandet av Europa 2020-strategin och nationella reformprogram. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att bekämpa antiziganism som en form av rasism som kan leda till strukturell diskriminering.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett ”flödesschema” för EU:s integrering av romer i fråga om insatserna, målen och de specifika åtgärder som används för att uppnå dem, det aktuella läget för genomförandeåtgärderna och vilka åtgärder som ska vidtas härnäst.
5. Europaparlamentet betonar behovet av att respektera sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för kvinnor och flickor med romsk bakgrund, vilket inbegriper arbete för att förbättra deras tillgång till omfattande sexualundervisning, läkarkontroller, mödravård före och efter förlossning samt familjeplanering – inklusive säkra och lagliga aborter. Parlamentet fördömer starkt den etniska segregeringen av kvinnor med romsk bakgrund inom mödravården. Medlemsstaterna uppmanas att omedelbart förbjuda alla former av etnisk segregering i vårdinrättningar, även avseende mödra- och förlossningsvård. Medlemsstaterna uppmanas att säkerställa effektiva och snabba åtgärder för alla som överlevt tvångssterilisering, bland annat genom att inrätta effektiva system för gottgörelse.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera tillgång till desegregerade utbildningsprogram – särskilt förskoleverksamhet, vuxenutbildning och livslångt lärande – i sina nationella strategier för integrering av romer och riktade åtgärder för att ta itu med skolfrånvaro och skolavhopp, så att romska kvinnor inkluderas i utbildningar och därmed även på arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera ökad egenmakt för romska kvinnor och flickor som ett övergripande mål på alla prioriterade områden inom ramen för de nationella strategierna för integrering av romer och att aktivt uppmuntra deras deltagande i samhället och i det offentliga livet. Medlemsstaterna uppmanas eftertryckligen att ta itu med det könsrelaterade våldet mot kvinnor och flickor med romsk bakgrund, inbegripet tidiga äktenskap och tvångsäktenskap, bristande tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, tvångssteriliseringar, polisbrutalitet eller andra former av utnyttjande.
7. Europaparlamentet uppmanar därför eftertryckligen de medlemsstater som ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen att göra det så snart som möjligt.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att mer explicit göra flickor och kvinnor med romsk bakgrund delaktiga i arbetsmarknadspolitiken, inklusive ungdomsgarantin.
9. Europaparlamentet betonar behovet av att trygga arbetstillfällena och livsuppehållet för personer med romsk bakgrund för att undvika att deras fattigdom och utsatthet förvärras efter denna period. Parlamentet efterlyser därför genomförandet av Internationella arbetsorganisationens konventioner nr 190 och 189, för att stärka rättigheterna för

arbetstagare, särskilt kvinnor, i syfte att få ett slut på den informella ekonomin.

10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra bestämmelserna i rådets rekommendation av den 9 december 2013⁵¹, som främjar sysselsättningsmöjligheter inom den offentliga förvaltningen för personer med ursprung i etniska minoriteter, till exempel personer med romsk bakgrund och kvinnor i synnerhet.
11. Europaparlamentet betonar att klyftan mellan könen när det gäller deltagande på arbetsmarknaden bland personer med romsk bakgrund kan förklaras av att kvinnorna i högre grad ansvarar för hushållsarbetet som sin huvudsakliga verksamhet. Medlemsstaterna uppmanas att bekämpa etniska och könsrelaterade stereotyper som påverkar kvinnor med romsk bakgrund.
12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att uppmuntra ett ökat engagemang hos företagen, särskilt på lokal nivå, och att överväga stöd till utveckling av sociala företag för att skapa hållbara arbetsplatser för personer med romsk bakgrund, med fokus på kvinnor.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utarbeta en verklig finansieringsplan för att få kvinnor, särskilt de mest utsatta kvinnorna, att undgå genusbaserat och sexuellt våld och ge dem möjlighet att få katastrofbistånd och moraliskt stöd genom tillgång till bostäder, psykologisk och finansiell övervakning och stöd till ekonomiskt oberoende.
14. Europaparlamentet betonar att det behövs särskilt stöd till de mest utsatta kvinnorna, offren för människohandel och prostitution, så att de kan skaffa sig den omvårdnad och trygghet de behöver för att ta sig ur en situation med sexuellt utnyttjande.
15. Europaparlamentet ser fram emot EU:s kommande strategi för utrotande av människohandel, eftersom kvinnor och flickor med romsk bakgrund är särskilt sårbara. Parlamentet understryker behovet av ett tydligt jämställdhetsfokus och ett perspektiv som fokuserar på offrens rättigheter, inbegripet åtgärder och strategier för att minska efterfrågan. Parlamentet uppmanar vidare rådet att häva blockeringen av förhandlingarna om det övergripande antidiskrimineringsdirektivet, eftersom det är en förutsättning för att skapa jämlikhet i EU.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla en offentlig politik för att skapa en miljö där människor med romsk bakgrund tryggt kan rapportera incidenter med diskriminerande behandling, inbegripet diskriminerande etnisk profilering, och förlita sig på att deras klagomål tas på allvar och hanteras av de behöriga myndigheterna.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja tillgång till rättslig prövning för romer, med fokus på offer för diskriminering på flera grunder (såsom kvinnor, hbtqi-personer och romer som inte är medborgare) och att stärka jämställdhetsorganens kapacitet att hantera diskriminering mot människor med romsk bakgrund.
18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att försöka förhindra att män och

⁵¹ EUT C 378, 24.12.2013, s. 1.

kvinnor med romsk bakgrund utsätts för geografisk segregering, påtvingade avhysningar och hemlöshet. Parlamentet noterar med oro att bostadspolitiken, enligt kommissionens genomföranderapport 201952, är den politik där det finns minst exempel på lovande strategier som är gemensamma för flera länder. Medlemsstaterna uppmanas därför att vidta åtgärder för att dramatiskt förbättra bostadsförhållandena med en transparent politik, och att gå i riktning mot att minska segregeringen som en långsiktig prioritering i stället för att förbättra kvaliteten i de segregerade miljöerna. Parlamentet betonar behovet av att involvera stödmottagare med romsk bakgrund i utformningen och genomförandet av subventionerade och individuella bostadsalternativ.

19. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att de åtstrammingsåtgärder som vidtas inte oproportionerligt påverkar romska och resande kvinnor, och att budgetbeslut fattas på grundval av principerna om de mänskliga rättigheterna. Medlemsstaterna uppmanas att inrätta program som är inriktade på och skräddarsydda för att ge stöd till kvinnor med romsk bakgrund, så att deras deltagande ökas genom utbildning (bland annat i kultur, historia och samhällskunskap), yrkesverksamhet, hälsoskydd och bättre bostäder, och att ta itu med eventuella områden av potentiell diskriminering. Kommissionen uppmanas att överväga ett nytt finansieringsinstrument eller delprogram som är kopplat till ett befintligt EU-program för utbildningsfinansiering och social finansiering och som är avsett för ett riktat och skräddarsytt stöd i tillhandahållandet av högkvalitativ utbildning till elever med romsk bakgrund, särskilt flickor.
20. Europaparlamentet betonar hur viktigt det är att uppmuntra unga människor med romsk bakgrund att slutföra en högre utbildning för att förbättra sina utsikter till arbete och sitt deltagande i samhället.
21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att lägga större vikt vid territoriella aspekter av social delaktighet i sina nationella strategier, och att koncentrera sig på de mest eftersatta mikroregionerna genom mångfasetterade och integrerade utvecklingsprogram.
22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra konsekvensanalyser ur ett jämställdhetsperspektiv när de tar fram särskilda åtgärder inom sina nationella strategier för integrering av romer.
23. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa lika tillgång till högkvalitativ och överkomlig barnomsorg och förskola, barnhälsovård och utbildning för barn med romsk bakgrund i partnerskap med föräldrar, att återinföra Barcelonamålen om barnomsorg och att ta fram tillgängliga, överkomliga och högkvalitativa omsorgstjänster för hela livscykeln.
24. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra uppsägningen av anställda under graviditet eller moderskap, och att överväga att erkänna den period som man är hemma för att ta hand om barn som pensionsberättigad.
25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja nätverk av studenter med romsk bakgrund för att uppmuntra solidaritet dem emellan, i syfte att synliggöra

⁵² SWD(2019)0320.

framgångsrika fall och få bukt med isoleringen bland studenter med romsk bakgrund.

26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att uppmuntra familjer med romsk bakgrund att delta i skolorna. Vidare uppmanas medlemsstaterna att utvärdera de skolor där barn och ungdomar har romsk bakgrund att göra alla nödvändiga förändringar för att se till att alla integreras i utbildningen och uppnår resultat. Parlamentet påpekar att särskilda åtgärder bör inriktas på flickor med romsk bakgrund på grundval av framgångsrika fall som har godkänts av den akademiska världen.
27. Europaparlamentet påpekar att bästa praxis från medlemsstaterna bör utbytas och främjas i hela Europa, även på Balkan, bland annat när det gäller strukturen för stöd till bostäder och rörlighet, tillgång till hälso- och sjukvård inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och därtill hörande rättigheter samt sjukförsäkringar, skattepolitik och främjande av förskoleverksamhet. Parlamentet noterar att skattepolitiken bör optimeras för att stärka incitamenten för deltagande på arbetsmarknaden bland kvinnor med romsk bakgrund.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att de grundläggande rättigheterna för kvinnor och barn med romsk bakgrund respekteras, med hjälp av olika metoder såsom informationskampanjer, för att säkerställa att kvinnor och flickor med romsk bakgrund är medvetna om sina rättigheter enligt befintlig nationell lagstiftning om jämställdhet och diskriminering, och att ytterligare bekämpa patriarkala och sexistiska traditioner.
29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra nuvarande och kommande landspecifika rekommendationer inom ramen för den europeiska planeringsterminen, inbegripet åtgärder för kvinnor med romsk bakgrund i partnerskapsavtal. Parlamentet betonar vidare behovet av en systematisk insamling av tillförlitliga uppdelade uppgifter och effektindikatorer som underlag vid utformningen av politiken och för att se till att framstegen mäts och övervakas. Parlamentet påminner om vikten av kapacitetsuppbyggnad på båda områdena.
30. Europaparlamentet betonar att de nationella strategierna för integrering av romer måste vara inriktade på att ge kvinnor med romsk bakgrund egenmakt att ta kontroll över sina liv genom att bli synliga drivkrafter för förändring inom sina samhällen och genom att använda sina röster för att påverka politik och program som påverkar dem. Parlamentet betonar att de nationella strategierna för integrering av romer måste stärka den socioekonomiska motståndskraften hos kvinnor med romsk bakgrund (dvs. deras förmåga att anpassa sig till den snabbt föränderliga ekonomiska miljön), genom att göra besparingar och förhindra att tillgångar avvecklas.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	3.7.2020
Slutomröstning: resultat	+: 27 -: 7 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andželika Anna Mozdżanowska, Maria Noichl, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Isabella Tovaglieri, Ernest Urtasun, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Abir Al-Sahlani, Elena Kountoura, Terry Reintke, Jadwiga Wiśniewska

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

27	+
GUE/NGL	Elena Kountoura, Eugenia Rodríguez Palop
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Lukacijewska, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Renew	Abir Al-Sahlani, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ernest Urtasun

7	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Andželika Anna Możdżanowska, Jadwiga Wiśniewska
ID	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Annika Bruna, Isabella Tovaglieri

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	3.9.2020
Slutomröstning: resultat	+ : 52 - : 9 0 : 5
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Lívia Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Birgit Sippel, Sylwia Spurek, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoş Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Malin Björk, Klára Dobrev, Nathalie Loiseau, Kostas Papadakis, Domènec Ruiz Devesa, Loránt Vincze

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

52	+
PPE	Magdalena ADAMOWICZ, Vladimír BILČÍK, Vasile BLAGA, Ioan-Rareş BOGDAN, Lena DÜPONT, Andrzej HALICKI, Balázs HIDVÉGGHI, Livia JÁRÓKA, Lukas MANDL, Nuno MELO, Roberta METSOLA, Nadine MORANO, Paulo RANGEL, Ralf SEEKATZ, Tomas TOBÉ, Loránt VINCZE, Javier ZARZALEJOS
S&D	Katarina BARLEY, Pietro BARTOLO, Caterina CHINNICI, Klára DOBREV, Sylvie GUILLAUME, Evin INCIR, Marina KALJURAND, Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR, Javier MORENO SÁNCHEZ, Domènec RUIZ DEVESA, Birgit SIPPEL, Sylwia SPUREK, Bettina VOLLATH, Elena YONCHEVA
RENEW	Malik AZMANI, Anna Júlia DONÁTH, Sophia in 't VELD, Fabienne KELLER, Moritz KÖRNER, Nathalie LOISEAU, Maite PAGAZAURTUNDÚA, Ramona STRUGARIU, Dragoş TUDORACHE
GREENS/EFA	Patrick BREYER, Saskia BRICMONT, Damien CARÊME, Alice KUHNKE, Terry REINTKE, Diana RIBA I GINER, Tineke STRIK
EUL/NGL	Pernando BARRENA ARZA, Malin BJÖRK, Clare DALY, Cornelia ERNST
NI	Laura FERRARA

9	-
ID	Nicolas BAY, Nicolaus FEST, Jean-Paul GARRAUD, Peter KOFOOD, Annalisa TARDINO, Tom VANDENDRIESSCHE
ECR	Jorge BUXADÉ VILLALBA, Nicola PROCACCINI
NI	Milan UHRÍK

5	0
ECR	Joachim Stanisław BRUDZIŃSKI, Patryk JAKI, Assita KANKO, Jadwiga WIŚNIEWSKA
NI	Kostas PAPADAKIS

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster